

SPRAWOZDANIE

z Wizytacji Zakładu Karnego w G. obejmującej całokształt zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. z 2003 r., Nr 152, poz. 1496).

Wizytację przeprowadził

w dniach 15-18 kwietnia 2008 r.

sędziego Stanisław Guziejko

Przewodniczący Wydziału Karnego

Sądu Okręgowego w Łomży

Zakres wizytacji:

I. Ogólna charakterystyka jednostki penitencjarnej.....str.6

II. Ocena sposobu wykonania zaleceń związanych z poprzednią wizytacjąstr.7

III. Zagadnienia wynikające z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. 2003 Nr 152, poz. 1496), a w szczególności:

1) legalności wykonywania orzeczonej kary, legalności osadzenia i przebywania skazanych w zakładach karnych oraz ich zwalniania z tych zakładów.....str.12

2) wykonywania zadań penitencjarnych i działalności resocjalizacyjnej zakładu karnego oraz przebiegu procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencjarnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych.....str.17

3) działalności zakładu karnego w zakresie rozpoznawania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzania badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenia informacji dotyczących osoby skazanego.....str. 24

4) kwalifikowania skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalania indywidualnych programów oddziaływania oraz sposobu ich realizacji str.25

5) kwalifikowania skazanych jako niebezpiecznych.....str.25

6) prawidłowości zaliczenia skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowania do właściwych zakładów karnych, rozmieszczania wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywania zmian w tym zakresie.....str.25

7) różnicowania sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i kary aresztu wojskowego.....str.27

8) ustalonego w zakładzie karnym porządku dyscypliny.....str.28

9) wykorzystywania pracy jako środka oddziaływania penitencjarnego, przestrzegania przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających szczególnie trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną oraz prawidłowości ustalania należności za pracę.....str.29

10) kierowania skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzegania ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia str. 36

11) organizowania czasu wolnego skazanych, zwłaszcza zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowych, oraz pobudzania aktywności społecznej skazanych str.38

12) prawidłowości przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania

penitencjarnego str. 41

13) współdziałania ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo-wychowawczymi

i rodzinami skazanych oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym str. 42

14) przestrzegania praw skazanych w zakresie korzystania z praktyk i posług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej kościoła lub innego związku wyznaniowego str. 48

15) warunków bytowych skazanych, stanu opieki medycznej i stanu sanitarnego str.49

16) prawidłowości i terminowości załatwiania próśb, skarg i wniosków skazanych str.55

17) kolejności wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowości zawiadamiania o przystąpieniu do wykonania orzeczenia lub o braku możliwości przystąpienia do jego wykonywania oraz przysyłania obliczenia kary str.58

18) prawidłowości i terminowości realizacji świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym str.58

19) przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego str.59

20) prawidłowości postępowania administracji zakładu karnego w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów str.59

21) zakresu, terminowości i trafności podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego str. 69

22) udzielania pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności str. 69

IV. Zalecenia powizytacyjne str.71

z uwagi na specyfikę Zakładu Karnego w G. niektóre z punktów wyszczególnionych wyżej omówiono łącznie.

I. Ogólna charakterystyka jednostki penitencjarnej.

Zakład Karny w G. został formalnie powołany do życia Zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości o wykazie jednostek penitencjarnych i ich przeznaczeniu z dnia 2 stycznia 1996 r., z tym że wówczas faktycznie pozostawał on jednostką penitencjarną w budowie. Jeszcze do końca 1998 r. administracyjnie obsługiwany był przez Zakład Karny w B., dopiero od 1 stycznia 1999 r. został usamodzielniony. Pierwszy transport skazanych zgodnie z decyzją Dyrektora Okręgowego przesłano tu w dniu 11 czerwca 1999 r.

Aktualnie Zakład Karny w G. jest zakładem typu półotwartego i otwartego dla mężczyzn odbywających karę po raz pierwszy. Zgodnie z pismem Dyrektora Generalnego SW /dz. (...) z dnia 16.03.2001 r. zawieszono funkcjonowanie oddziału zakładu karnego typu otwartego dla młodocianych, a następnie pismem Zastępcy Dyrektora Generalnego SW /dz.BP - 441-1/04/90 z dnia 07.01.2004 r. zawieszono funkcjonowanie oddziału zakładu karnego typu półotwartego dla młodocianych.

Jego pojemność początkowo została ustalona i zatwierdzona przez Dyrektora Generalnego Służby Więziennej w dniu 11 grudnia 2000 r. na 171 miejsc, a po adaptacji budynku administracyjnego i przeniesieniu się tam administracji od 4 października 2001 r. na 225 miejsc. Faktycznie jednostka ta jest jednak od pewnego czasu przeludniona. Przekroczenie normy powierzchni w celi mieszkalnej (...) m 2 na jedną osobę odnotowano po raz pierwszy 12 lutego 2001 r. o 1 %, a po zwiększeniu pojemności ponownie przekroczenie normy miało miejsce już 22 października 2001 r., kiedy to załudnienie wyniosło 100,44%. Od grudnia 2005 r., kiedy pozyskano dodatkowe miejsca poprzez

dostawienie łóżek w celach mieszkalnych liczba osadzonych dochodziła do 297, co stanowiło nawet 132 % pojemności.

W dniu 15 kwietnia 2008 r. przebywało tu 269 osadzonych, tj. 119,5 % co oznacza, że 241 osadzonych nie miało zapewnionej normy 3 m2 określonej w kodeksie karnym wykonawczym. Funkcjonują tu obecnie cztery oddziały:

I - oddział zakładu karnego typu półotwartego dla odbywających karę po raz pierwszy o pojemności 42 miejsc

II - oddział podzielony na dwa 2 i 2A - 2 to oddział zakładu karnego typu półotwartego dla odbywających karę po raz pierwszy o pojemności 42 miejsc, 2A to oddział zakładu karnego typu otwartego dla odbywających karę po raz pierwszy o pojemności 19 miejsc.

III- oddział zakładu karnego typu półotwartego dla odbywających karę po raz pierwszy o pojemności 61 miejsc

IV - oddział zakładu karnego typu półotwartego dla odbywających karę po raz pierwszy o pojemności 61 miejsc.

II. Ocena sposobu wykonywania zaleceń związanych z poprzednią wizytacją.

Ostatnia wizytacja w Zakładzie Karnym w G. miała miejsce w dniach 16 - 17 kwietnia 2007 r. i była przeprowadzona przez sędziego Stanisława Guziejko Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Okręgowego w Łomży. Wizytacja obejmowała całokształt zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz.U. z 2003 r. Nr 152, poz. 1496).

Wizytacja powyższa pozytywnie oceniła funkcjonowanie Zakładu Karnego w G. na wszystkich odcinkach, zaś w celu jeszcze lepszego funkcjonowania ZK zalecono:

1. dalszą dbałość o przestrzeganie terminów dokonywania ocen postępów skazanych w resocjalizacji;
2. dalsze kontynuowanie starań o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą więzienną;
3. niedopuszczanie do przewlekłości postępowania na odcinku przesyłania korespondencji do sądu, zwłaszcza opinii i pism złożonych przez skazanych do administracji celem ich przesłania sądowi (szczególnie wnioski o przerwę, warunkowe przedterminowe zwolnienie i zażaleń na decyzje);
4. uwzględnianie w większym stopniu, przy rozważaniu wystąpienia przez Dyrektora Zakładu Karnego z wnioskiem o warunkowe przedterminowe zwolnienie skazanego, okoliczności popełnionego przestępstwa;
5. dążenie do zrealizowania zamierzeń Zakładu Karnego co do zatrudnienia na 2007 r.;

6. w trakcie oddziaływań penitencjarnych nakłaniać skazanych do podejmowania nauczania i uczestniczenia w organizowanych kursach zawodowych;
7. systematyczne prowadzenie pracy rozpoznawczej przez wychowawców i oddziałowych;
8. dążenie do tego aby jak najwięcej skazanych odbywało karę w systemie programowanego oddziaływania.

Obecnie przeprowadzona kontrola stwierdziła, że zalecenia te zostały wykonane.

Ad. 1. W dniu 11.05.2007 r. kierownik działu penitencjarnego w trakcie odprawy wewnętrznej i w dniu 20.06.2007 r. w trakcie odprawy penitencjarno - ochronnej omówił sprawozdanie z wizytacji Zakładu Karnego w G. wraz z zaleceniami. Przypomniawszy wychowawcom oddziałów o obowiązku przestrzegania terminów dokonywania ocen postępów skazanych w procesie resocjalizacji.

Ad. 2. W Zakładzie Karnym w G. od 27.04.2000 r. funkcjonuje Harmonogram przeciwdziałania podkulturze przestępczej wraz z instrukcjami dotyczącymi przeciwdziałania podkulturze przestępczej dla poszczególnych stanowisk. Aktualnie obowiązuje Zarządzenie nr 22/04 Dyrektora Zakładu Karnego w G. z dnia 01.04.2004 r. Funkcjonariusze i pracownicy pracujący w bezpośrednim kontakcie z osadzonymi znają te przepisy i stosują je w codziennej pracy. Sposób realizacji powyższych jest przedmiotem kontroli zarówno wewnętrznych - prowadzonych przez kierownictwo jednostki, jak i zewnętrznych. Tematyka ta jest również przedmiotem szkoleń prowadzonych w jednostce. I tak kierownik działu penitencjarnego w dniach 26.06 i 02.07 2007 r. przeprowadził szkolenie ogólnozakładowe (dla wszystkich funkcjonariuszy i pracowników Zakładu Karnego w G.) na temat: "Zadania wynikające z Harmonogramu przeciwdziałania podkulturze przestępczej".

Ad. 3. Kierownik działu penitencjarnego podczas omawiania sprawozdania z wizytacji Zakładu Karnego w G. wraz z zaleceniami w trakcie odprawy działu penitencjarnego i odprawy penitencjarno - ochronnej przypomniał obecnym o konieczności przestrzegania terminów w zakresie przesyłania korespondencji do Sądu, zwłaszcza opinii i pism złożonych przez skazanych do administracji celem ich przesłania Sądowi (szczególnie wnioski o przerwę, warunkowe zwolnienie i zażaleń na decyzje), a tym samym nie dopuszczania do przewlekłości postępowania na tym odcinku.

Ad. 4. Kierownik działu penitencjarnego omawiając sprawozdanie z wizytacji Zakładu Karnego w G. wraz z zaleceniami zapoznał obecnych (w tym Dyrektora ZK, członków komisji penitencjarnej i wychowawców) z zaleceniem uwzględniania w większym stopniu, przy rozważaniu wystąpienia przez Dyrektora Zakładu Karnego z wnioskiem o warunkowe przedterminowe zwolnienie skazanego, okoliczności popełnionego przestępstwa.

Ad. 5. Przyjęte na 2007 rok plany zostały niemal całkowicie zrealizowane. Nieznacznie o 0,1 % zwiększono zatrudnienie odpłatne na terenie ZK. Ten niewielki wzrost spowodowany był ograniczonymi środkami finansowymi, które zostały wykorzystane w 100, 43% . Przyznane etaty kalkulacyjne w ilości 25 zostały wykorzystane w 105, 9 %. Bardzo duży wzrost w porównaniu do roku 2006 zanotowano w zatrudnieniu odpłatnym na rzecz kontrahentów pozawięziennych - ponad 190%. W związku z tym nieznacznie spadło zatrudnienie na rzecz samorządów terytorialnych z 33, 58 w roku 2006 na 32,5 w roku 2007, w którym pozyskano nową jednostkę samorządową w P.. Skazani zatrudnieni byli tam przy remoncie Szkoły Podstawowej w O.. W roku 2007 podpisano też dwie umowy z firmami pozawięziennymi- (...) - M. W. oraz (...) - J. K..

Ad. 6. Kierownictwo Zakładu Karnego w G. nieustannie zabiega o pozyskiwanie funduszy na organizację kursów zawodowych dla skazanych (w dniach 26.03.2007 r. i 21.03.2008 r. kierownik jednostki przesłał do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w B. plan szkoleń kursowych dla osadzonych wraz z preliminarzem wydatków). Wychowawcy w ramach prowadzonych oddziaływań wychowawczych zgodnie z art. 67 kkw uwzględniają potrzebę podejmowania przez skazanych nauczania i uczestniczenia w organizowanych kursach zawodowych. Zadanie to nakładają na osadzonych między innymi w ramach indywidualnego programu oddziaływań.

Ad. 7. Wychowawcy i oddziałowi systematycznie prowadzą pracę rozpoznawczą. Efekty jej omawiane są w trakcie cyklicznie realizowanych odpraw penitencjarno - ochronnych. O skuteczności tej pracy może świadczyć fakt, że mimo utrzymującego się przeludnienia w 2007 r. w jednostce odnotowano tylko dwa wypadki nadzwyczajne (mniej niż w roku poprzednim):

1. Ujawnienie przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego - w trakcie planowej kontroli grupy skazanych zatrudnionych poza terenem ZK w systemie bez konwojenta przez wychowawcę działu penitencjarnego osadzony został nakryty w trakcie prowadzenia rozmowy przez telefon komórkowy, który był ukrywany w miejscu pracy więźnia tj. Parafia G..
2. Samouszkodzenie osadzonego - oddziałowy podczas rutynowej kontroli wykrył w toalecie więźnia, który dokonał samouszkodzenia poprzez nacięcie przedramienia powodując rozstrój zdrowia poniżej dni 7. Skazanemu udzielono pomocy medycznej.

Ad. 8. Wychowawcy ustawicznie dążą do tego aby jak najwięcej skazanych odbywało karę w systemie programowanego oddziaływania.

Zobrazują to dane za 2007 r. kiedy to do Zakładu Karnego w G. zostało przetransportowanych 543 osadzonych, w tym 393 w systemie zwykłym, a więc 72,4 %.

W 2007 r. w Zakładzie Karnym w G. przebywało średnio niespełna 90 skazanych i ukaranych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie zwykłym, co stanowiło około 31,9 % populacji.

Po przeanalizowaniu tych danych należy zwrócić uwagę, że ponad połowa trafiających do jednostki skazanych w systemie zwykłym jest przez wychowawców skutecznie motywowana do opracowania i realizowania indywidualnych programów oddziaływań. Dodatkowo należy tu wspomnieć o zdarzających się przypadkach transportowania do jednostki skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie programowanego oddziaływania, którzy nie tylko, że nie mieli opracowanego programu, ale nie zostali nawet zapoznani z warunkami odbywania kary w tym systemie.

Wśród skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w systemie zwykłym znakomita większość to skazani przebywający w jednostce bezpośrednio po transporcie (do 30 dni) lub odbywający krótkie - zastępcze kary pozbawienia wolności, czy obcokrajowcy odbywający karę w tym systemie z uwagi na problemy w posługiwaniu się językiem polskim.

Dane te świadczą o wielkości wykonywanej przez wychowawców oddziałów pracy i ich skuteczności w motywowaniu skazanych do odbywania kary w systemie programowanego oddziaływania.

III. Zagadnienia wynikające z § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu, zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego (Dz. U. 2003 Nr 152, poz. 1496),

1). Legalność wykonywania orzeczonej kary, legalność osadzania i przebywania skazanych w zakładzie karnym oraz ich zwalniania z zakładu.

Do tutejszego zakładu karnego skazani, ukarani i niekiedy tymczasowo aresztowani (po zapadnięciu wobec nich nieprawomocnego wyroku sądu I instancji), którzy wyrazili zgodę na stosowanie wobec nich regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności, trafiają wyłącznie w wyniku przetransportowania z innych jednostek penitencjarnych, w których dokonano już kontroli legalności pozbawienia ich wolności. Niemniej przy przyjęciu z transportu ponownie dokładnie sprawdzane są dokumenty stanowiące podstawę osadzenia. Są to orzeczenia, o jakich mowa w §24, §25, §26 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawieniem wolności oraz dokumentowania tych czynności wraz z nakazem przyjęcia spełniające przy tym wymogi określone w

§ 4 tegoż rozporządzenia. Zazwyczaj w poprzednich jednostkach penitencjarnych dokonano już obliczenia kary, co nie zwalnia od obowiązku sprawdzenia jego poprawności w myśl § 58 ust. 2 po przetransportowaniu. Stwierdzenie nieprawidłowości skutkuje koniecznością dokonania tej czynności na nowo. Obliczenia kary dokonuje się tu także np. w wypadku wprowadzenia do wykonania kolejnego orzeczenia lub uprawomocnienia się wyroku wobec tymczasowo aresztowanych, o jakich mowa wyżej.

W wybranych losowo następujących aktach osobowych: G. A. 54/08, D. I. 158/08, S. W. 526/07, Z. W. 513/07, J. Z. 128/08, W. Z. 140/08, Z. T. 153/08, J. U. 139/08, Ł. R. 150/08, J. Ś. (1) 151/08, J. P. (1) 518/07, E. P. 143/08, J. R. (1) 420/07, Z. R. 105/08, P. G. (1) 27/08, M. K. (1) 99/08, M. G. (1) 34/08, M. G. (2) 135/08, A. P. (1) 149/08, M. B. 129/08, M. N. 495/07, W. K. 163/08, R. M. 21/08, Z. P. 148/08 - obliczenia były dokonane prawidłowo, sprawdzenie obliczeń dokonanych w poprzedniej jednostce udokumentowane zostało podpisem funkcjonariusza tutejszego zakładu na obwołucie akt, zaś przyjęcie obliczenia kary do wiadomości było potwierdzone na drukach datą i podpisem osadzonych. W razie wątpliwości co do rozstrzygnięć dotyczących okresów zaliczanych przez sąd na poczet kary administracja zakładu karnego zwracała się do sądu, który wydał orzeczenie w trybie art. 420 §1 lub 2 kpk, jak również w trybie art. 13 kkw o rozstrzygnięcie wątpliwości co do wykonania orzeczenia lub zarzutów co do obliczenia kary.

Przykładowo - 18.03.2008 r. zwrócono się w takiej właśnie kwestii do Sądu Rejonowego w Elku VI Wydziału Grodzkiego w sprawie skazanego

G. I. s. J., 29.05.2007 r. do Sądu Rejonowego w Białymstoku III Wydziału Karnego w sprawie skazanego M. O. s. A., 04.01.2008 r. do Sądu Rejonowego w Białymstoku VII Wydziału Wykonawczego w sprawie skazanego M. R., s. Z., 30.01.2008 r. do Sądu Rejonowego w Sokółce V Wydziału Grodzkiego w sprawie skazanego R. S. (1) s. K., 20. (...) do Sądu Rejonowego w Radzynie Podlaskim II Wydziału Karnego w sprawie skazanego M. S. (1) s. W..

Czuwanie nad legalnością przebywania osadzonych w zakładzie umożliwia kalendarze zwolnień tymczasowo aresztowanych i skazanych. Każdego dnia przed zakończeniem urzędowania dyrektor kontroluje, czy zostały mu przedłożone dokumenty wszystkich osób podlegających tego dnia zwolnieniu oraz w dniach następnych, jeśli są to dni ustawowo wolne od pracy. Czynność tę potwierdza adnotacją "sprawdziłem" i podpisem oraz odciskiem stempla na właściwej stronie kalendarza. Niezależnie od powyższego funkcjonują także kalendarze zwolnień prowadzone w oparciu o program komputerowy.

Nie budzi wątpliwości również prawidłowość zwolnień z zakładu karnego. W okresie od stycznia do końca marca 2008 r. zwolniono 99 osób, w tym 42 z uwagi na koniec kary, 52 w związku z udzieleniem warunkowego przedterminowego zwolnienia, 2 z powodu przerwy w odbywaniu kary i 3 wobec uiszczenia grzywny. Zbadano losowo wybrane akta kilku osób zwolnionych - R. G. 539/07, M. G. (3) 76/08, D. H. (1) 402/07, D. H. (2) 391/07, M. J. (1) 522/07, A. P. (2) 55/08, K. B. 433/07, A. B. 96/08, W. B. 56/08, L. K. 460/07 i S. K. 80/08. We wszystkich powyższych aktach na dokumencie obliczenie kary w odpowiednim miejscu wpisano datę i powód zwolnienia oraz znajduje się tam potwierdzenie legalności zwolnienia przez kierownika działu ewidencji i dyrektora zakładu karnego. Za nim komplet dokumentów stanowiących podstawę zwolnienia (w kilku z nich było to postanowienie o warunkowym przedterminowym zwolnieniu z nakazem zwolnienia). Na obwołucie akt osobowych części A także umieszczono adnotację o zwolnieniu osadzonego ze wskazaniem daty i powodu, jak również miejsca, do którego udał się po zwolnieniu opatrzoną także podpisami kierownika działu ewidencji i dyrektora zakładu z datą i odciskiem stempla. We wszystkich wypadkach porównano daty zwolnienia z datą otrzymania dokumentów i były one zgodne.

W przypadku udzielenia przerwy w odbywaniu kary zwalniany poucany jest o tym, kiedy i do jakiej jednostki ma zgłosić się do dalszego odbywania kary, a przyjęcie do wiadomości tej informacji potwierdza datą i czytelnym podpisem. Akta takich osób przesyłane są tymże właściwym jednostkom penitencjarnym.

W tym miejscu omówić wypada jednak pewien problem, który wyłonił się na tle właściwego obliczenia kary zastępczej pozbawienia wolności, a w szczególności z jaką datą należy wprowadzić ją do wykonania w sytuacji gdy sąd udziela warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia zasadniczej kary pozbawienia wolności. Miało to miejsce

w sytuacji związanej ze sprawą II 1. Wz 1035/07 i II 1. Wz 55/08. W sprawie II 1. Wz 1035/07 postanowieniem Sądu Okręgowego w Łomży z dnia 12 grudnia 2007 r. zostało udzielone skazanemu warunkowe przedterminowe zwolnienie przy czym prokurator złożonego wniosku nie popierał. Pozostała do wykonania kara zastępcza pozbawienia wolności w wymiarze 40 dni. W sprawie II. 1. Wz 55/08 udzielono również, postanowieniem z dnia 5 lutego 2008 r., warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszty zasadniczej kary pozbawienia wolności przy negatywnym wniosku w tym zakresie prokuratora i pozostała do odbycia kara zastępcza w wymiarze 140 dni. W obu wypadkach Dyrektor Zakładu Karnego zwrócił się w trybie art. 13 § 1 kkw o rozstrzygnięcie wątpliwości z jaką datą należy wprowadzić do wykonania te zastępcze kary. Ma to związek z uregulowaniem dotyczącym § 52 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności. Sąd w obu wypadkach dokonał rozstrzygnięcia tych wątpliwości kierując się przy tym treścią uzasadnienia do postanowienia Izby Karnej Sądu Najwyższego z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt I KZP 16/06 i ustalając datę wykonania orzeczenia sądu o warunkowym przedterminowym zwolnieniu, która w tym wypadku odnosiła się do okresu jego uprawomocnienia. W przypadku sprawy II 1. Wz 1035/07 postanowienie powyższe zostało zaskarżone zażaleniem i Sąd Apelacyjny w sprawie II AKzw 38/08 utrzymał je w mocy. W swoim uzasadnieniu zaakcentował, że przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13.01.2004 r. w sprawie czynności administracyjnych związanych z wykonywaniem tymczasowego aresztowania oraz kar i środków przymusu skutkujących pozbawienie wolności oraz dokumentowania tych czynności (Dz. U. Nr 15, poz. 142) nie mogą być interpretowane w oderwaniu od przepisów Kodeksu karnego wykonawczego, które jednoznacznie wskazują, kiedy orzeczenia wydane w tym postępowaniu, w tym także dotyczące warunkowego przedterminowego zwolnienia, stają się wykonalne. Poza wyjątkami wskazanymi w ustawie następuje to więc w dacie ich uprawomocnienia się. Przyjęcie zaś innej interpretacji prowadziłoby do niczym nieuzasadnionego premiowania skazanych mających do odbycia więcej niż jedną karę i naruszałoby konstytucyjną zasadę równości wobec prawa. W związku z powyższym, za zasadne uważam przyjęcie w przyszłości praktyki, że w przypadku gdy dochodzi do sytuacji, gdy obok kary pozbawienia wolności, z której sąd udzielił warunkowego przedterminowego zwolnienia, pozostaje do wykonania kara nie objęta tym postanowieniem (kara zastępcza) i prokurator nie popiera w tym zakresie wniosku, dniem wykonania takiego orzeczenia będzie dzień, w którym się ono uprawomocniło.

2). Wykonywanie zadań penitencjarnych i działalność resocjalizacyjna zakładu karnego oraz przebieg procesu resocjalizacji skazanych, zwłaszcza przestrzegania praw i obowiązków skazanych oraz zasadności i skuteczności stosowanych metod i środków oddziaływania penitencjarnego, prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen postępów w resocjalizacji i opiniowania skazanych.

Stosownie do § 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych za prowadzenie oddziaływań penitencjarnych odpowiada w Zakładzie Karnym w G. jego Dyrektor, zaś koordynuje prowadzenie tych oddziaływań dział penitencjarny. Obsadę działu penitencjarnego stanowi ośmiu funkcjonariuszy służby więziennej. Wszyscy oni legitymują się wyższym wykształceniem magisterskim. Kierownik działu penitencjarnego ma wykształcenie pedagogiczne i 14- letni staż pracy w służbie, a swoją wiedzę fachową poszerzył jeszcze na (...) Studium (...) w P.. Pozostałą obsadę działu stanowią czterej wychowawcy oddziałów, wychowawca ds. kulturalno- oświatowych, wychowawca ds. pomocy postpenitencjarnej oraz psycholog. W związku z krótkim okresem funkcjonowania tegoż Zakładu Karnego funkcjonariusze ci (poza kierownikiem) mają stosunkowo niedługi staż w służbie więziennej tj. od 10 lat do 3 lat.

Obsada kadrowa w pionie penitencjarnym jest stosunkowo niewielka, na co wskazuje porównanie liczby osadzonych do ilości zatrudnionych wychowawców, a przy tym specyfika tejże jednostki, która jest mała, wymaga niekiedy wykonywania przez nich - w razie takiej potrzeby - również zadań przypisanych innym działom np. dokonywanie kontroli zatrudnienia zewnętrznego, co utrudnia ich pracę. Mimo tego oraz utrzymującego się od dłuższego czasu przeludnienia osadzonych i dużej rotacji praca penitencjarna jest prowadzona na wysokim poziomie i także pozytywnie należy ocenić jej efekty o czym dalej.

Ponieważ prowadzone w zakładach karnych oddziaływania na skazanych mające na celu osiągnięcie celów kary pozbawienia wolności, muszą - stosownie do art. 67 §3 kkw - odbywać się przy poszanowaniu ich praw i wymaganiu wypełniania przez nich obowiązków, oczywista jest konieczność zapoznania skazanych z tymi prawami i obowiązkami. W tej jednostce penitencjarnej o nich oraz o obowiązującym w zakładzie porządku wewnętrznym skazani informowani są już podczas rozmowy po przetransportowaniu przeprowadzanej przez funkcjonariuszy działu penitencjarnego. Rozmowa taka, jak wynika z analizowanych akt osobowych części B, w każdym wypadku miała miejsce tego samego lub najpóźniej w ciągu dwóch dni po przetransportowaniu.

I tak przykładowo: R. D. (1) s. J. 101/08 przyjęty 21.02.2008 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 21.02.2008 r., J. S. (1) s. R. 376/07 przyjęty 18.09.2007 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 18.09.2007 r., P. B. s. R. 61/08 przyjęty 30.01.2008 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 30.01.2008 r., J. C. (1) s. T. 62/08 przyjęty 30.01.2008 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 30.01.2008 r., Z. K. (1) s. Z. 500/07 przyjęty 21.11.2007 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 21.11.2007 r., M. S. (2) s. Z. 481/07 przyjęty 12.11.2007 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 13.11.2007 r., J. C. (2) s. M. 178/07 przyjęty 15.05.2007 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 16.05.2007 r. - K. K. (2) s. K. 417/07 przyjęty 16.10.2007 r. - rozmowę po przetransportowaniu przeprowadzono w dniu 17.10.2007 r.

W każdej celi znajduje się nadto tekst zarządzenia Dyrektora Zakładu Karnego w G. "Porządek wewnętrzny", który dzięki temu jest w każdej chwili dostępny, zaś na wszystkich oddziałach umieszczono tablice informacyjne zawierające wyciągi z regulaminu wykonywania kary pozbawienia wolności i kodeksu karnego wykonawczego. Pełne teksty kodeksu karnego wykonawczego, regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i innych przepisów wykonawczych są do dyspozycji w bibliotece oraz u wychowawców.

Intensywność oddziaływań resocjalizacyjnych zależy od systemu w jakim wykonywana jest kara pozbawienia wolności. Kodeks karny wykonawczy przewiduje zaś możliwość odbywania jej w jednym z trzech systemów - zwykłym, programowanego oddziaływania oraz terapeutycznym. W Zakładzie Karnym w G. skazani odbywają kary tylko w dwóch systemach tj. programowanego oddziaływania i zwykłym. Nie ma tu natomiast oddziału dla skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Skazani klasyfikowani są do systemu programowanego oddziaływania po wyrażeniu przez nich zgody. Oddziaływania resocjalizacyjne mają być uprawnieniem osadzonego, bowiem o ile on sam ich nie zaakceptuje, nie przyniosą oczekiwanego efektu. Ponieważ jednak właśnie system programowanego oddziaływania stwarza najlepsze warunki do osiągnięcia celów kary, funkcjonariusze działu penitencjarnego motywują - z dobrym rezultatem - takich skazanych do wyrażenia zgody na odbywanie kary w systemie programowanego oddziaływania. Ponad połowa trafiających do jednostki skazanych w systemie zwykłym jest przez wychowawców skutecznie motywowana do opracowania i realizowania indywidualnych programów oddziaływań. Tak więc w 2001 r. przeklasyfikowano 86 osadzonych do systemu

programowanego oddziaływania, w 2002 r. - 112, w 2003 r. - 86, w 2004 r. - 108, w 2005 r. - 107, w 2006 r. - 204 natomiast w roku 2007 - 156 osadzonych.

Dodatkowo należy tu wspomnieć o często zdarzających się przypadkach transportowania do jednostki skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie programowanego oddziaływania, którzy nie mieli opracowanego programu, a nawet nie zostali zapoznani z warunkami odbywania kary w tym systemie.

W sumie w 2001 r. 61 % odbywających karę po raz pierwszy odbywało ją w systemie programowanego oddziaływania, w 2002 r. 75 %, w 2003 r. 73,63 %, w 2004 r. 72,45 %, w 2005 r. 67,42 %, w 2006 r. 66,40 %, a w 2007 r. 68,10%.

Na dzień 15 kwietnia 2008 r. na ogólną liczbę 269 osadzonych 160 odbywa karę w systemie programowanego oddziaływania tj. 59,5 %, dwóch w systemie terapeutycznym (oczekują na transport do oddziału terapeutycznego). Należy podkreślić nadto, iż pozostali skazani P-2/z to w większości osoby, wobec których wykonywane są

krótkoterminowe kary zastępcze i cudzoziemcy, dla których barierą w opracowaniu programu jest nieznanomość języka polskiego, a także skazani przetransportowani do tutejszej jednostki w okresie ostatniego miesiąca.

Zbadano losowo wybrane akta osobowe części B dla dokonania sprawdzenia prawidłowości i terminowości dokonywania okresowych ocen i opiniowania skazanych. Terminowość ocen przedstawiała się następująco:

- M. S. (3) s. R. 42/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 05.01.2007 r. Przyjęty do ZK G. w dniu 07.02.2007 r. Należało dokonać oceny okresowej do dnia 05.07.2007 r. Dokonano w dniu 21.02.2007 r., a następne w dniach 16.08.2007 r. i 16.10.2007 r.

- I. K. s. J. 36/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 07.11.2001 r. W ZK G. przebywa od dnia 30.01.2007 r. Oceny okresowej należało dokonać do dnia 21.03.2007 r. Dokonano w dniach 15.03.2007 r., 08.08.2007 r. i 02.01.2008 r.

P. G. (2) s. J. 499/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 30.08.1998 r. W ZK G. przebywa od dnia 21.11.2007 r. Ostatniej oceny okresowej w poprzedniej jednostce dokonano w dniu 31.10.2007r. Należy więc dokonać oceny okresowej do dnia 30.04.2008 r. dokonano jej w dniu 27.02.2008 r.

M. J. (2) s. C. 443/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 06.09.2007 r. W ZK G. przebywa od dnia 29.10.2007 r. Oceny okresowej należało dokonać do dnia 06.03.2008 r. Dokonano w dniu 21.01.2008r.

K. K. (4) s. S. 523/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 27.11.2007 r. W ZK G. przebywa od dnia 18.12.2007 r. Oceny okresowej należało dokonać do dnia 04.06.2008 r. Dokonano w dniach 21.01.2008 r. i 20.02.2008 r.

S. B. s. C. 365/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 02.01.2007 r. W ZK G. przebywa od dnia 06.03.2008r. Oceny okresowe w tej jednostce należało dokonać do dnia 06.03.2008r. Dokonano w dniu 27.02.2008 r.

K. K. (5) s. B. 113/08. W jednostkach penitencjarnych przebywa od dnia 26.01.2008 r. W ZK G. przebywa od dnia 04.03.2008 r. Należało dokonać oceny okresowej do dnia 25.06.2008 r. Dokonano w dniu 02.04.2008 r.

M. I. s. Z. 511/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 07.11.2007 r. W ZK G. przebywa od dnia 06.12.2007 r. Należało dokonać oceny okresowej do dnia 06.04.2008 r. Dokonano w dniach: 31.01.2008 r. i 02.04.2008 r.

R. S. (2) s. S. 519/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 11.08.2006 r. W ZK G. przebywa od dnia 13.12.2007 r.

Należało dokonać oceny okresowej do dnia 15.03.2008 r. Ocenę okresową w tej jednostce dokonano w dniu 27.02.2008 r. - R. D. (2) s. R. 448/07. Karę pozbawienia wolności odbywa od dnia 26.10.2006 r. W ZK G. przebywa od dnia 06.11.2007 r. Oceny okresowej należało dokonać do dnia 19.04.2008 r. Dokonano w dniu 05.12.2007 r.

Powyższe wskazuje, że przestrzegany jest obowiązek dokonywania okresowych ocen w nieprzekraczalnym terminie 6 miesięcy od poprzedniej - stosownie do § 48 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i § 97 pkt 1 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych. Należy zwrócić uwagę, że w trakcie obecnej jak i poprzedniej kontroli nie odnotowano nawet niewielkich opóźnień, co zdarzało się w latach wcześniejszych.

Nie budzi również żadnych zastrzeżeń prawidłowość ocen, które w pełni uwzględniają wskazania § 48 i 49 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i § 97 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych.

Właściwe są też opinie o skazanych zawierające prognozę kryminologiczno - społeczną opartą o analizę czynników wymienionych w § 26 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych i § 37 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych sporządzane w związku z wnioskami o udzielenie warunkowego przedterminowego zwolnienia z odbycia reszt kary lub przerw. Są obszerne, szczegółowe i dostarczają niezbędnych informacji o zachowaniu skazanych przed i po popełnieniu przestępstwa, postawie w trakcie odbywania kary, udzielonych mu nagrodach i wymierzonych karach regulaminowych, stopniu realizacji i. p. o.

Swoistym kryterium trafności prognoz kryminologiczno - społecznych o jakich mowa wyżej jest terminowość powrotów z udzielanych przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego. Tak więc w 2001 r. na ogólną liczbę (...) udzielonych przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano 1 przypadek niepowrotu, co stanowi 0,09 % , a w 2002 r. na (...) -2 tj. 0,16 %. W 2003 r. roku na (...) udzielonych przepustek oraz zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano jeden niepowrót, co stanowi niespełna 0,08 %. W 2004 r. na (...) udzielonych przepustek oraz zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano trzy niepowroty, co stanowi 0,21 %. W 2005 r. na (...) udzielonych przepustek oraz zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano jeden niepowrót, co stanowi niespełna 0,06 %. W 2006 r. na (...) udzielonych przepustek oraz zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano pięć niepowrotów, co stanowi niespełna 0,2 % wszystkich zezwoleń i przepustek. W 2007 r. na (...) udzielonych przepustek oraz zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego odnotowano sześć niepowrotów, co stanowi 0,21 % wszystkich zezwoleń i przepustek. W pierwszym kwartale 2008 r. na 378 udzielonych przepustek i zezwoleń nie odnotowano niepowrotów.

3). Działalność zakładu karnego w zakresie rozpoznawania osobowości skazanych, zwłaszcza przeprowadzanie badań psychologicznych i psychiatrycznych oraz gromadzenie informacji dotyczących osoby skazanego.

Wstępne rozpoznanie osobowości skazanych odbywa się bezpośrednio po ich przyjęciu do zakładu karnego zgodnie z § 9 i 10 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i § 23 i 24 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych przez wychowawców ewentualnie również psychologa. Ma więc to miejsce poza tutejszą jednostką. Natomiast właściwe badania osobopoznawcze w tymże zakładzie karnym zapoczątkowuje rozmowa po przetransportowaniu.

Badania osobopoznawcze - stosownie do § 9 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych - polegają na analizie danych osobowych skazanych, informacji dotyczących życia rodzinnego skazanego, jego kontaktów społecznych, przyczyn i okoliczności popełnienia przestępstwa, uprzedniej karalności, stopnia podatności na wpływy podkultury przestępczej, zachowań wskazujących na możliwość występowania zaburzeń psychicznych albo uzależnienia od alkoholu, środków odurzających lub substancji psychotropowych, umiejętności przystosowania się skazanego do warunków i wymagań zakładu i wyników badań psychologicznych. Dane te uzyskiwane są poprzez wywiad i rozmowy ze skazanym, obserwacje jego zachowań, wykorzystanie wyników badań psychologicznych, analizę dokumentów dotyczących skazanego tj. wywiadu środowiskowego oraz informacji przesłanych przez sąd, rozmowy i korespondencję z rodziną skazanego i innymi osobami mu bliskimi.

W stosunku do niektórych skazanych § 11 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych przewiduje obowiązek sporządzenia orzeczenia psychologiczno penitencjarnego. W tutejszej jednostce nie ma co prawda ośrodka diagnostycznego, lecz jego brak nie jest odczuwalny. W razie konieczności sporządzenia takiego orzeczenia skazanemu przebywającemu w zakładzie,

kieruje się go do Ośrodka (...) przy Areszcie Śledczym w B., a w nagłych przypadkach orzeczenie psychologiczno - penitencjarne sporządza psycholog ZK (w bieżącym roku nie sporządził żadnego orzeczenia).

4) . Kwalifikowanie skazanych do właściwych systemów wykonywania kary, ustalanie indywidualnych programów oddziaływania oraz sposób ich realizacji.

5) . Kwalifikowanie skazanych jako niebezpiecznych.

6) . Prawidłowość zaliczania skazanych do odpowiednich grup i podgrup klasyfikacyjnych, kierowanie do właściwych zakładów karnych, rozmieszczanie wewnątrz tych zakładów, jak również dokonywanie zmian w tym zakresie.

W Zakładzie Karnym w G. skazani odbywają kary w systemach programowanego oddziaływania i zwykłym, o czym była już mowa wcześniej. Nie ma natomiast oddziału dla skazanych zakwalifikowanych do odbywania kary w systemie terapeutycznym. Jeśli w trakcie odbywania kary okaże się, iż któryś z osadzonych wymaga jednak pomocy specjalistycznej z uwagi na uzależnienie od alkoholu, środków odurzających, jest niepełnosprawny fizycznie lub ma zaburzenia psychiczne czy upośledzenie umysłowe, typowany jest przez psychologa bądź służbę zdrowia i kierowany decyzją komisji penitencjarnej do odbywania kary w oddziale terapeutycznym. Dotychczas do systemu terapeutycznego zakwalifikowano 63 skazanych (z czego w 2007 r. 11).

Wszyscy tu osadzeni przybyli z innych jednostek, gdzie zostali już przed przetransportowaniem zakwalifikowani do odbywania kary w określonym systemie. Zakwalifikowani do podgrupy "p" posiadali zwykle już opracowane indywidualne programy oddziaływań. Zdarzało się jednak, iż trafiali tu skazani zakwalifikowani jako odbywający kary w tym systemie, lecz bez opracowanego programu. O osadzonych, których system wykonywania kary został zmieniony w trakcie pobytu w zakładzie ze zwykłego na programowanego oddziaływania, była już mowa wcześniej. Nie miała miejsca natomiast sytuacja, aby zaszła konieczność zmiany systemu na zwykły.

Skazani odbywający karę po raz pierwszy tylko wówczas odbywają karę w tym systemie, gdy po przedstawieniu im projektu programu oddziaływania, wyrażą zgodę na współudział w jego opracowaniu i wykonaniu.

Należy ocenić, iż każdy program opracowywany jest bardzo starannie po dokonaniu diagnozy, o jakiej mowa w § 14 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Realizacja zadań programu jest systematycznie oceniana i w zależności od potrzeby po dokonaniu tej oceny, jest on aktualizowany. Przykładowo na posiedzeniu komisji penitencjarnej w dniu 09.04.2008 r. zaakceptowano indywidualny program oddziaływania skazanych: J. B. s. S., M. B. s. S., S. D. s. P., P. G. (1) s. L., M. K. (2) s. J., P. M. s. W. i A. T. s. Z., w związku z czym przeklasyfikowano ich z podgrupy P - 2/z do podgrupy P - 2/p. Dokonano również weryfikacji (...) skazanych R. Ł. s. A. i M. S. (4) s. J..

Z uwagi na typ zakładu otwarty i półotwarty nie trafiają tu skazani zakwalifikowani jako "niebezpieczni".

Odnosząc się do kwestii zaliczania skazanych do właściwych grup i podgrup klasyfikacyjnych, podkreślić należy, iż dokonuje się go niezwłocznie po rozpoczęciu wykonywania prawomocnego orzeczenia. Osoby tu przetransportowane zostały zatem już zaklasyfikowane do P-2 lub P-3. Nie zwalnia to jednak od obowiązku dokonania weryfikacji, niezwłocznie po ujawnieniu się nowych okoliczności mających na klasyfikację wpływ. Prawidłowość uprzednio dokonanej klasyfikacji jest sprawdzana bezpośrednio po przyjęciu osadzonego; w oparciu o dokumenty przez funkcjonariuszy działu ewidencji oraz dane osobopoznawcze i rozmowę przez funkcjonariuszy działu penitencjarnego, a następnie przez komisję penitencjarną. W trakcie odbywania kary zmiana podgrupy 2 na 1 lub 3 może mieć miejsce w okolicznościach, o jakich mowa w art. 89 kkw. Dokonuje ich komisja penitencjarna, która w bieżącym roku odbyła już 26 posiedzeń (do dnia 15.04.2007 r.). Wykładnikiem prawidłowości jej decyzji w zakresie klasyfikacji jest fakt, że wszystkie dotychczasowe skargi skazanych na decyzje komisji penitencjarnej w Zakładzie Karnym w G. zostały uznane za niezasadne.

7). Różnicowanie sposobu i warunków wykonywania kary pozbawienia wolności, kary aresztu i aresztu wojskowego.

W tutejszym zakładzie karnym nie jest wykonywana kara aresztu wojskowego, natomiast trafiają tu ukarani karą aresztu. Mają oni stosownie do art. 99 kkw odbywać karę oddzielnie od skazanych w przeznaczonych do tego pomieszczeniach. W dniu 15.04.2008 r. jeden osadzony odbywa w tej jednostce zastępczą karę aresztu. Do dnia 27.03.2008 r. odbywał on kary zasadnicze. Ze względu na duże ryzyko dla bezpieczeństwa osobistego osadzania pojedynczo, a także w związku z przełudnieniem osadzony ten rozmieszczony jest w celi ze skazanymi, z którymi wcześniej odbywał zasadniczą karę pozbawienia wolności.

8). Ustalony w zakładzie karnym porządek i dyscyplina.

Porządek wewnętrzny w zakładzie regulowany jest zarządzeniem nr 21/07 Dyrektora Zakładu Karnego w G. z dnia 03 września 2007 r. Ustalił on obowiązujące tu zasady we wszystkich kwestiach szczegółowo wskazanych w § 14 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności. Należy ocenić, iż nie znalazły się w nim żadne uregulowania sprzeczne z przepisami kodeksu karnego wykonawczego i regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności.

Zachowania skazanych zgodne z ustalonym porządkiem są nagradzane, zaś jego zawinione naruszenia stanowią - przekroczenia skutkujące odpowiedzialnością dyscyplinarną. Konieczność podporządkowania się wynikającym z niego szczegółowym nakazom i zakazom skutkuje tworzeniem się podkultur przestępczych. Istnienie struktur nieformalnych nie stanowi tu poważnego problemu. Zwykle przynależność skazanych do grypujących ma charakter deklaracyjny i jest wynikiem zetknięcia się ich z podkulturą przestępczą w poprzednich jednostkach.

Na koniec 2007 r. tylko 11,7 % osadzonych deklaroowało swoją przynależność do struktur nieformalnych. Dla porównania na koniec 2006 r. było to 16,4 % osadzonych, w 2005 r. - 21 %, w 2004 r. - 24,35 % osadzonych, w 2003 r. - 27,7 %, w 2002 r. - 25,9 % zaś w 2001 r. było ich 25 %. Tym samym więc warto zauważyć, iż od pewnego czasu wielkość ta ma tendencję spadkową.

Podkreślenia wymaga również okoliczność, iż od kilku lat nie odnotowano na tym tle żadnych negatywnych zachowań skazanych, a ponadto opracowany został harmonogram przeciwdziałania podkulturze przestępczej i w ramach realizacji zadań w nim zawartych podejmowane są stałe - dotychczas skuteczne - działania zmierzające do ograniczenia negatywnych skutków istnienia podkultury.

9). Wykorzystywanie pracy jako środka oddziaływania penitencjarnego, przestrzeganie przepisów dotyczących czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy, kierowania w pierwszej kolejności do odpłatnego zatrudnienia zobowiązanych do świadczeń alimentacyjnych, a także skazanych mających bardzo trudną sytuację materialną, osobistą lub rodzinną oraz prawidłowości ustalania należności za pracę.

Zatrudnienie skazanych według form i rodzajów zatrudnienia:

1. Przywieszienne zakłady pracy.

W 2007 roku Zakład (...) w G. nie prowadził zatrudnienia w takiej formie.

2. Zatrudnienie na rzecz kontrahentów pozawieziennych.

Bardzo ważnym obszarem w działalności Zakładu Karnego w G. jest zatrudnianie skazanych na zewnątrz jednostki. Zagadnienie to poruszane było i jest na odprawach kierownictwa zakładu karnego, odprawach penitencjarno-ochronnych oraz na odprawach wszystkich funkcjonariuszy podczas szkoleń ogólnopenitencjarnych. W związku z tym prowadzone są różnego rodzaju działania zmierzające do pozyskiwania nowych miejsc pracy. Systematycznie wysyłane są oferty pracy do samorządów terytorialnych oraz firm działających na rynku lokalnym. Prowadzone są także rozmowy telefoniczne. Funkcjonariusz ds. zatrudnienia osobiście udaje się na spotkania z przedstawicielami

samorządów terytorialnych i właścicielami firm. Składane są także kontrahentom pozawięziennym oferty tworzenia miejsc pracy dla skazanych na terenie jednostki penitencjarnej, jednak ze względu na brak bazy techniczno-lokalowej propozycja ta jest mało atrakcyjna. Wszystkie działania Zakładu Karnego w G. zmierzały do prowadzenia na jak najwyższym poziomie zatrudnienia skazanych na rzecz kontrahentów pozawięziennych - zakładów pracy i indywidualnych przedsiębiorców. Skazani kierowani do pracy w grupach w systemie bez konwojenta zatrudniani byli przede wszystkim w firmach z branży budowlanej. Wykonywali prace związane z remontami, adaptacją oraz budowaniami nowych obiektów.

W roku 2007 Zakład Karny w G. współpracował z następującymi firmami:

- Ubojnią (...) w P.,
 - (...) - J. K.,
 - (...) - Fabryką (...),
 - (...) E. B. - usługi budowlane,
 - (...) Centrum (...) - M. (Maxi), o
 - (...) M. W.,
 - Stowarzyszeniem (...) w Ł.. Bardzo dobrze zapowiadała się współpraca z firmą (...) w L. Starym. Zgodnie z zawartą umową do pracy mogło być tam skierowanych 100 skazanych. W dalszej perspektywie zatrudnienie to mogło się jeszcze zwiększyć. Jednak w miesiącu lipcu 2007 roku po kontroli i poleceniach wydanych przez Państwową Inspekcję Pracy firma (...) wystąpiła z wnioskiem do Zakładu Karnego w G. o możliwość pracy skazanych w porze nocnej. Warunek ten był podstawą do rozwiązania za porozumieniem stron w dniu 18 lipca 2007 roku współpracy. W ciągu tygodnia od rozwiązania umowy z (...), Zakład Karny w G. podpisał umowę o zatrudnienie skazanych z firmą o branży budowlanej (...) M. W. (zgodnie z umową do 70 skazanych). Obecnie firma zatrudnia około 35 skazanych, jednak w okresie letnim liczba zatrudnionych skazanych może wzrosnąć do 70. Od kilku lat bardzo dobrze układa się współpraca z właścicielem oraz pracownikami Ubojni (...) w P.. Jest tam zatrudnionych około 25 skazanych. Pozostałe firmy współpracujące z naszą jednostką zatrudniają łącznie około 20 skazanych. Wszystkie wymienione wyżej firmy za wyjątkiem (...) - E. B. (zakończenie prac budowlanych) przedłużyły umowy o zatrudnienie skazanych na rok 2008.
3. Prace porządkowe i pomocnicze wykonywane na rzecz Zakładu Karnego w G.. Zakład (...) w G. na wynagrodzenia osobowe osadzonych na rok 2007 w §4010 otrzymał 175'520,00 zł zaś w §4040 7'900,00 zł. Wynagrodzenie roczne (§4040) dla skazanych zatrudnionych i uprawnionych do tego uposażenia po przeliczeniu wyniosło 10'165,09 zł. Brakująca kwota na pokrycie wynagrodzenia rocznego w sumie 2266,00 zł w miesiącu marcu została przesunięta z §4010. Zgodnie z tym w planie zakładu karnego na wynagrodzenia osobowe skazanych w §4010 pozostało 173*254,00 zł. W miesiącu listopadzie jednostka nasza otrzymała dodatkowo 4018 zł na wynagrodzenie osadzonych z czego 1000 zł zostało przeznaczone na inne cele. Plan po zmianach wyniósł 176'272 zł. Na wynagrodzenia osobowe skazanych Zakład (...) w G. w 2007 roku wydatkował łącznie 176'271,23 zł, co stanowi do planu po zmianach 99,99% zaś do planu pierwotnego 100,43%. Przyznane 25 etaty kalkulacyjne zostały wykorzystane w 105,9 %, czyli 26,47. Skazani kierowani do pracy na terenie jednostki zatrudniani byli w celu prawidłowego i niezakłóconego funkcjonowania zakładu. Prowadzono formy zatrudnienia nieodpłatnego i odpłatnego. Skazani zatrudniani byli przy pracach porządkowych, remontowych, adaptacyjnych, jako pracownicy magazynów, bloku żywieniowego oraz w charakterze pracowników kulturalno-oświatowych (pracownicy radiowęzła i biblioteki). Łącznie w 2007 roku na terenie jednostki zatrudnionych było odpłatnie 113 skazanych. Wykonano łącznie 307 badań lekarskich, na podstawie których wydano orzeczenia o zdolności do pracy na różnych stanowiskach.

4. Zatrudnienie w ramach prac publicznych.

Zakład Karny w G. kładzie duży nacisk na zatrudnianie skazanych na rzecz społeczności lokalnej. W 2007 roku jednostka nasza współpracowała z czterema samorządami terytorialnymi: Gminą P., J., R., W.. Za pośrednictwem gmin współpracowaliśmy także z powiatowymi zarządami dróg, prowadzącymi prace na terenach tychże gmin przy utrzymywaniu na określonym poziomie sieci dróg. Oprócz tego skazani pracowali przy remontach szkół, remiz strażackich oraz innych obiektów użyteczności publicznej takich jak Urząd Gminy w J. czy w W.. Włożyli też duży wkład pracy w budowę boiska sportowego w W.. Porządkowali tereny wokół szkół, urzędów itp.

5. Zatrudnienie przy pracach na cele charytatywne.

Od kilku lat Zakład Karny w G. zatrudnia skazanych przy pracach (...) na rzecz (...) w G.. Skazani wykonują tam prace związane z remontem kościoła oraz utrzymują porządek na przyległym do niego terenie. Od listopada 2007 roku grupa siedmiu skazanych skierowana została na podstawie umowy z Fundacją (...) do pracy przy remoncie i adaptacji zamkniętej w latach 90-ch szkoły w N. z przeznaczeniem na "Dom samotnej matki i dziecka". Średnie zatrudnienie miesięczne w roku 2007, w skład którego weszły wszystkie formy zatrudnienia w ZK wyniosło 170,59 i stanowiło 61,03 % w stosunku do średniej liczby osadzonych w miesiącu i było większe w stosunku do roku ubiegłego o 11,5% (dane wg stanu na ostatni dzień każdego miesiąca ze sprawozdań miesięcznych MS ZK-2). Poziom zatrudnienia w poszczególnych miesiącach przedstawia poniższa tabela (dane z działu (...) sprawozdania MS ZK-2):

miesiąc Zatrudni" pnie odpłatne Zatrudnienie nieodpłatne

Zakład Karny Kontrahent pozawięzien ny Zakład Karny Samorząd terytorialny Cele charytatywne

Styczeń 42 41 25 13 3

Luty 49 41 26 19 3

Marzec 50 43 32 32 3

Kwiecień 51 95 16 33 4

Maj 46 106 13 14 4

Czerwiec 52 107 5 20 4

Lipiec 44 118 3 50 3

Sierpień 46 68 2 50 3

Wrzesień 44 73 3 54 3

Październik 45 78 4 56 4

Listopad 43 66 1 23 10

Grudzień 49 57 17 26 12

Średnio 46,71 74,42 12,25 32,5 4,67

Zatrudnienie skazanych jest bardzo ważnym elementem pracy kierownictwa oraz wszystkich pracowników zakładu karnego. Bardzo dużo pracy i wysiłku wkładane jest w organizowanie nowych miejsc pracy oraz selekcjonowanie i dobieranie skazanych zatrudnianych na zewnątrz jednostki. Także analizowany jest poziom zatrudnienia osób pozbawienia wolności oraz zasady racjonalnego wykorzystania przyznanych limitów i środków na wynagrodzenia osadzonych zatrudnionych przy pracach porządkowych i pomocniczych wykonywanych na rzecz jednostki. W celu zdynamizowania tej formy zatrudnienia w 2007 roku powzięto następujące środki:

- zastąpiono część stanowisk nieodpłatnych stanowiskami odpłatnymi,
- zwiększono etaty częściowe,
- postanowiono utrzymać zatrudnienie odpłatne na poziomie 26-27 etatów.

Dzięki tym posunięciom wykorzystanie środków osobowych za 2007 roku

wyniosło 100,43 %, zaś wykorzystanie etatów 26,47 co procentowo stanowi wskaźnik 105,9 %.

Wynikiem prowadzonych działań przez służbę zatrudnieniową było stworzenie wielu miejsc pracy, gdzie w miesiącu czerwcu 2007 roku znalazło pracę 188 skazanych, w lipcu 218 zaś w sierpniu 169. Wielką stratą mającą duży wpływ na poziom zatrudnienia, na którą Zakład Karny nie miał wpływu, było jak wspomniano wcześniej zerwanie w lipcu 2007 roku umowy na podstawie porozumienia stron z firmą (...) zatrudniającą około 80 skazanych.

Obecnie Zakład Karny w G. zatrudnia 159 skazanych co przy stanie osobowym 272 skazanych stanowi 58,5 %.

Główną przyczyną ograniczania zatrudnienia jest bardzo duża rotacja skazanych spowodowana zapewnieniem bezpieczeństwa jednostki (transporty) oraz liczne wokandy. N. skazani z różnych względów nie mogą być automatycznie w miejsce zwolnionych lub wytransportowanych osadzonych zatrudniani. Składają się na to następujące elementy:

- brak wiedzy na temat potrzeb i zachowań skazanego,
- brak wywiadu środowiskowego,
- brak badań lekarskich,,
- brak wśród osadzonych wymaganych kwalifikacji,
- często zbyt krótki okres odbywania kary pozbawienia wolności (jeden - dwa miesiące).

Dodatkowymi elementami, które utrudniają wzrost zatrudnienia zewnętrznego są:

- duża odległość do ewentualnych miejsc pracy - koszty dowozu, brak transportu,
- słabo rozwinięta komunikacja publiczna,
- duże bezrobocie w powiatach (...) i (...),
- brak bazy techniczno- lokalowej, która byłaby atrakcyjna na stworzenie na terenie jednostki miejsc pracy,
- ograniczony front robót zimą,
- rolniczy charakter rejonu, a co za tym idzie brak dużych przedsiębiorstw.

Pomimo tych trudności Zakład Karny w G. dąży do

optymalnego zatrudniania skazanych, traktuje pracę osób pozbawionych wolności jako wysoce pożyteczny i niezbędny element prowadzonego procesu wychowawczego, wdrażający te osoby do przestrzegania obowiązującego porządku prawnego, a tym samym przeciwdziałający ich powrotowi do przestępstwa.

W roku 2008 Zakład Karny w G. podobnie jak w roku ubiegłym zamierza:

- zwiększyć w porównaniu do roku 2007 zatrudnienie odpłatne na terenie jednostki,
- wykorzystać w pełni przyznane na wynagrodzenia osobowe skazanych środki finansowe oraz etaty kalkulacyjne,
- utrzymywać na wysokim poziomie zatrudnienie skazanych na rzecz samorządów terytorialnych,
- czynić starania w pozyskiwaniu nowych miejsc pracy u kontrahentów pozawięziennych.

Zagadnieniami zatrudnienia osadzonych w Zakładzie Karnym w G. zajmują się od 01.10.1999 r. ppor. R. I. - inspektor ds. zatrudnienia i BHP, od 01.07.2007 r. A. K. (1) - inspektor ds. zatrudnienia i od 01.04.2008 r. tymczasowo pełni obowiązki technika ds. zatrudnienia szer. A. G..

10). Kierowanie skazanych do nauczania ogólnego i zawodowego, jak również przestrzeganie ustalonych zasad szkolenia i samokształcenia.

Przy tutejszym zakładzie karnym nie funkcjonuje żadna szkoła. Zwykle okoliczność ta jest już uwzględniana przy podejmowaniu decyzji o przetransportowaniu skazanych do tej jednostki. Nie powinny więc tu trafić osoby objęte obowiązkowym nauczaniem, o jakich mowa w § 12 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 lutego 2004 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu prowadzenia nauczania w zakładach karnych.

W trakcie oddziaływań penitencjarnych wychowawcy nakłaniają swoich podopiecznych do podjęcia nauczania. Jeśli udało im się skutecznie kogoś z nich zmotywować, to stosownie do art. 76 § 1 pkt 5 kkw komisja penitencjarna kwalifikuje go do nauczania w szkołach i na kursach. W pierwszym przypadku zgłoszenie do nauczania w formie imiennego wykazu kandydatów administracja przesyła do jednostki penitencjarnej, przy której funkcjonuje szkoła. W roku ubiegłym odnotowano pięć takich przypadków. W bieżącym roku (do dnia kontroli) odnotowano również pięć takich przypadków.

Dzięki współpracy administracji zakładu karnego ze Społeczno - (...) Stowarzyszeniem Pomocy (...) w Ł. i w ramach zawartego porozumienia z dnia 07 grudnia 2001 r. stowarzyszenie zorganizowało i przeprowadziło w 2002 r. dla grupy 20 skazanych bez kwalifikacji zawodowych kurs gastronomiczny i sfinansowało badania lekarskie dla uczestników kursu. W 2003 r. natomiast stowarzyszenie przeprowadziło kurs ogólnobudowlany dla 24 skazanych. Koszt kursu w wysokości 6 000 zł. pokryty został ze środków specjalnych jednostki przeznaczonych na pomoc postpenitencjarną. W 2004 r. również przeprowadzono kurs ogólnobudowlany dla grupy 25 skazanych - koszt kursu 6000 zł. pokryty został ze środków pomocy postpenitencjarnej, a we współpracy ze Stowarzyszeniem (...) w Ł. przeprowadzono kurs fryzjera dla grupy 20 skazanych, również finansowany ze środków pomocy postpenitencjarnej (koszt kursu 4260 zł.). W 2005 r. w jednostce przeprowadzono 5 kursów zawodowych. Dla grupy 10 skazanych Ośrodek Szkoleń BHP w B. (...) przeprowadził kurs "Drwal - operator pilarki, którego koszt wynosił 10000 zł. Po jego ukończeniu skazani zostali zatrudnieni przy wycince lasu. Przy współpracy ze Stowarzyszeniem (...) w Ł. przeprowadzono kursy: "Kierowca wózków jezdniowych", który ukończyło 6 skazanych (koszt kursu 2100 zł.); (...), który ukończyło 20 skazanych (koszt kursu 7000 zł.); "Wdrażanie systemu (...)", który ukończyło 19 skazanych (koszt kursu 1500 zł.). Przy współpracy ze Społeczno - (...) Stowarzyszeniem Pomocy (...) przeprowadzono kurs ogólnobudowlany dla grupy 15 skazanych (koszt kursu 6500 zł.). Wszystkie kursy opłacone były z funduszu pomocy postpenitencjarnej.

W 2006 r. w Zakładzie Karnym w G. przeprowadzono 10 kursów. Wszystkie przy współpracy ze Stowarzyszeniem (...) w Ł.. W tym przyuczenie do zawodu fryzjer dla grupy 20 skazanych (koszt kursu 4500 zł.), trzy edycje kursu komputerowego dla grupy 48 skazanych (koszt kursu 8500 zł.), przyuczenie do zawodu brukarz dla grupy 8 skazanych (koszt kursu 6000 zł.), przeszkolenie kursowe wdrażanie systemu (...) dla grupy 18 skazanych (koszt szkolenia 1500 zł.) i cztery edycje kursu ogólnobudowlanego dla grupy 32 skazanych w pełni fundowanego przez Stowarzyszenie. Wszystkie kursy odpłatne opłacone były z funduszu pomocy postpenitencjarnej.

W 2007 r. w Zakładzie Karnym w G. przeprowadzono 6 kursów. 5 z nich przy współpracy ze Stowarzyszeniem (...) w Ł.. W tym cztery edycje kursu budowlanego dla grupy 31 skazanych (łącznie koszt kursów 12 600 zł.) i przeszkolenie kursowe wdrażanie systemu (...) dla grupy 22 skazanych (koszt szkolenia 1 500 zł.). Przyuczenie do zawodu brukarza dla grupy 25 skazanych (koszt kursu 15 000 zł.) przeprowadzono przy współpracy ze Społeczno - (...) Stowarzyszeniem Pomocy (...). Wszystkie kursy opłacone były z funduszu pomocy postpenitencjarnej.

W bieżącym roku przeprowadzono kurs ogólnobudowlany w zakresie robót wykończeniowych dla grupy 20 osadzonych (koszt kursu 13 000 zł.), opłacony ze środków funduszu pomocy postpenitencjarnej. Planowane jest przeprowadzenie kursów: fryzjera, ogólnobudowlanego, brukarza, komputerowego i przeszkolenia w zakresie wdrażania systemu (...).

11). Organizowanie czasu wolnego skazanych, zwłaszcza organizowanie zajęć kulturalno-oświatowych, zajęć wychowania fizycznego i sportowych oraz pobudzania aktywności społecznej skazanych.

Zadania z zakresu działalności kulturalno-oświatowej, biblioteki (do października 2007 r.) oraz wychowania fizycznego i sportu realizuje st. wychowawca ppor. J. P. (2), która w 2003 r. ukończyła kurs instruktorów rekreacji ruchowej ze specjalnością (...) nowoczesne formy. Wcześniej uczestniczyła już w warsztatach metodycznych dla wychowawców prowadzących zajęcia sportowe. Za pracę biblioteki od października 2007 r. odpowiada st. wychowawca por. E. K.. Za prowadzenie zajęć sportowych z zakresu kultury fizycznej i sportu odpowiedzialni są również st. wychowawca por. P. W., który ukończył kurs instruktorów rekreacji ruchowej o specjalności piłka nożna, oraz st. wychowawca por. J. S. (2), który ukończył kurs instruktorów rekreacji ruchowej o specjalności zajęcia siłowe.

Nadto wszyscy wychowawcy i psycholog przeszli w 2003 r. szkolenie ART.- trening zastępowania agresji i prowadzą od tego czasu zajęcia ze skazanymi.

Bazą do prowadzenia zajęć kulturalno-oświatowych i sportowych są: świetlice na każdym z czterech oddziałów (odbywają się tu pogadanki, turnieje w szachy i warcaby, tenis stołowy, zajęcia plastyczne, spotkania kół zainteresowań itp.), pracownia plastyczna, na którą zaadoptowano jedno pomieszczenie w budynku mieszkalno-żywniowym, świetlica do zajęć rekreacyjno - sportowych wyposażona w ławeczki, sztangę i zestaw hantli, boisko do gry w piłkę siatkową i koszykówkę (na którym regularnie rozgrywane są międzyoddziałowe turnieje) . Organizowanie zajęć kulturalno-oświatowych utrudnia brak funduszy i sali gimnastycznej, oraz położenie jednostki daleko od ośrodków miejskich. Niemniej w dziedzinie tej podjętych zostało i zrealizowanych wiele ciekawych przedsięwzięć. W jednostce funkcjonują grupa AA, grupa edukacyjno-informacyjna na temat choroby alkoholowej, koło przyrodnicze, koło miłośników zwierząt, koło muzyczne, realizowany jest program zajęć w pracowni plastycznej oraz program wychowania fizycznego i zajęć sportowych. Prowadzone są również zajęcia treningu zastępowania agresji oraz reedukacja kierowców odbywających karę więzienia za jazdę w stanie nietrzeźwości lub w stanie po spożyciu alkoholu. Podkreślić należy, że prężną działalność koła przyrodniczego umożliwiają porozumienia zawarte z B., efektem którego były stałe zajęcia edukacyjne prowadzone przez wykwalifikowanych pracowników P. oraz z (...) Przyrody w D., gdzie w zamian za wykonanie przez osadzonych szeregu prac o charakterze porządkowym, mieli oni wolny wstęp na wystawy tam organizowane. Skazani pomagali też w przygotowaniu i obsłudze I i II Międzynarodowego Festiwalu Filmów Przyrodniczych w W. i uczestniczyli nieodpłatnie w pokazach filmowych. Również w dniu 03.04.2004 r. grupa skazanych uczestniczyła w projekcji filmów III Międzynarodowego Festiwalu Filmów Przyrodniczych w G.. W oparciu o porozumienie z dn. 14.12.2004 r. jednostka współpracuje również z Miejską (...) w Ł. prowadząc w jednostce punkt biblioteczny oraz korzystając z oferty przedstawianej przez (...), np. wyjazd skazanych do biblioteki w Ł..

Skazani uczestniczący w zajęciach koła muzycznego przygotowują m.in. oprawę liturgiczną mszy świętych sprawowanych w zakładowej kaplicy, przygotowują się do uświetniania śpiewem różnych imprez kulturalnych w jednostce (np. spotkania świąteczne z rodzinami) oraz poza nią. Dzięki funduszom przeznaczonym na działalność kulturalno - oświatową w 2007 r. zakupiono na działalność koła muzycznego brakujący sprzęt (organy, gitary, mikrofony). W ramach współpracy ze Szkołą Podstawową w G. podjęto szereg działań mających na celu readaptację społeczną skazanych -uczestnicy zajęć koła muzycznego byli współorganizatorami uroczystości szkolnych: Dzień

Matki, zakończenie roku szkolnego 2006/2007, Dzień Patrona Szkoły, Dzień Nauczyciela, Święto Niepodległości, dyskoteka Andrzejkowa i Jasełka. Zagrali również skazanym kobietom i mężczyznom w AS B.. Kilkakrotnie dbali o oprawę muzyczną liturgii mszy św. w kościele w G..

Do ciekawszych form organizowania czasu wolnego skazanym należy również zaliczyć organizowane pod dozorem funkcjonariuszy DP piesze wycieczki krajoznawcze (przyrodnicze i śladami historii) po przyległych do zakładu terenach D. N., udział w ogólnopolskich akcjach (...), czy organizowane na boisku poza terenem ZK mecze w piłkę nożną również mecz funkcjonariusze ZK kontra skazani, wyjazd do Pływalni Miejskiej (...) w Z..

W 2007 r. zorganizowano 36 tematycznych konkursów międzyoddziałowych, między innymi z zakresu wiedzy o historii Polski, nauce światowej, literaturze polskiej, przepisach ruchu drogowego i udzielaniu pierwszej pomocy, muzyce, sławnych i znanych postaciach. Wzięło w nich udział 257 skazanych.

W roku 2007 udzielono:

- 265 zezwoleń na opuszczenie ZK w trybie art. 91 pkt 4 kkw (uczestniczenie w organizowanych przez administrację, poza terenem ZK, grupowych zajęciach kulturalno-oświatowych i sportowych)
- 44 zezwolenia na opuszczenie ZK w trybie art. 92 pkt 4 kkw (uczestniczenie w organizowanych przez administrację, poza terenem ZK, grupowych zajęciach kulturalno-oświatowych i sportowych)
- 10 zezwoleń na opuszczenie ZK w trybie art. 92 pkt 5 kkw (uczestniczenie w zajęciach i imprezach kulturalno-oświatowych lub sportowych)

Do 15.04.2008 r. sześciokrotnie zorganizowano wyjście do K. poza terenem ZK (w tym prowadzenie przez skazanych Drogi Krzyżowej i współorganizacja rekolekcji), dyskotekę karnawałową dla dzieci ze Szkoły Podstawowej w G., 2 wyjazdy na mityng otwarty w Ł. oraz wyjazd do (...) Przyrody w D., 2 wycieczki krajoznawcze (przyrodnicze i śladami historii).

Reasumując powyższe - w mojej ocenie pracę administracji zakładu karnego na tej płaszczyźnie należy ocenić bardzo pozytywnie.

12). Prawidłowość przyznawania nagród, ulg i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego oraz wymierzania kar dyscyplinarnych i wykorzystywania ich jako środka oddziaływania penitencjarnego.

Tematykę dotyczącą nagród i kar poruszano już wyżej, przy okazji analizowania ustalonego w zakładzie karnym porządku i dyscypliny. W tym miejscu dodać należy ponadto, że w tutejszej jednostce stosowana jest polityka gradacji nagród i kar. Skazani nagradzani są początkowo przede wszystkim pochwałami, zezwoleniami na dodatkowe lub dłuższe widzenie itp., by później w miarę nienagannego zachowania otrzymać zezwolenie na widzenie bez dozoru poza obrybą zakładu karnego z osobą najbliższą lub osobą godną zaufania na okres nie przekraczający 30 godzin, lub nawet zezwolenie na opuszczenie zakładu karnego bez dozoru na okres do 14 dni. Także zwykle nie wymierza się od razu najsurowszych kar sięgając najpierw po mniej dolegliwe, chyba że uzasadnia to waga naruszonego przekroczenia.

Podkreślić należy, iż w tutejszym zakładzie karnym nie jest wykonywana kara umieszczenia w celi izolacyjnej. Gdyby zaszła konieczność wymierzenia takiej kary, byłoby to równoznaczne z negatywną oceną postępów w resocjalizacji danego skazanego i koniecznością przekwalifikowania go do zakładu karnego typu zamkniętego.

13). Współdziałanie ze społeczeństwem, zwłaszcza z zakładami pracy zatrudniającymi skazanych, placówkami oświatowo-wychowawczymi i rodzinami skazanych zwłaszcza młodocianych, oraz pozyskiwania ich do udziału w procesie wychowawczym.

W ramach współdziałania ze społeczeństwem Zakład Karny w G. ma podpisane następujące porozumienia:

1. Porozumienie zawarte w dniu 13.03.2008 r. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ł.

W zakresie współpracy mającej na celu prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

MOPS w Ł. w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- przeprowadzenia programu korekcyjno - edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie 4 razy w miesiącu w wymiarze 12 godzin miesięcznie - łącznie 60 godzin.

*

- program realizowany będzie w okresie marzec 2008 r. - wrzesień 2008 r.

2. celem programu jest psychoedukacja sprawców przemocy w rodzinie w kierunku zmiany zachowań. Porozumienie zawarte w dniu 18.02.2008 r. z Klubem Sportowym (...) przy Szkole Podstawowej W G..

W zakresie współpracy mającej na celu edukację poprzez kulturę fizyczną i sport skazanych przebywających w Zakładzie Karnym w G.. (...) Cross w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- prowadzenia nieodpłatnie zajęć z zakresu kultury fizycznej i sportu dla skazanych przebywających w Zakładzie Karnym w G..
- udzielania Zakładowi Karnemu pomocy w formie materiałów dydaktycznych, czasopism i książek do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

3. Porozumienie zawarte w dniu 29.01. 2007 r. ze Stowarzyszeniem (...) w Ł..

Porozumienie dotyczy organizacji szkoleń, kursów zawodowych, przekwalifikowań i seminariów przez Stowarzyszenie (...) dla potrzeb skazanych osadzonych w Zakładzie Karnym w G. W. i kierowanych na te szkolenia przez ten Zakład Karny. Szkoleniami zostaną objęci osadzeni- skazani wskazani przez Zakład Karny w G.. (...) organizowane przez organizatora tj. Stowarzyszenie (...) będą prowadzone i organizowane w zakresie przygotowania do uzyskania kwalifikacji zawodowych, zmiany tych kwalifikacji jak również ich doskonalenia.

4. Porozumienie w dniu 05.02.2007 r. zawarte z (...) Sp. z o.o. Porozumienie dotyczy organizacji szkoleń, kursów zawodowych, przekwalifikowań i seminariów przez (...) Sp. z o. o. dla potrzeb skazanych osadzonych w Zakładzie Karnym w G. i kierowanych na te szkolenia przez ten Zakład Karny.

Szkoleniami zostaną objęci osadzeni- skazani wskazani przez Zakład Karny w G.. (...) organizowane przez organizatora tj. (...) Sp. z o. o. będą prowadzone i organizowane w zakresie przygotowania do uzyskania kwalifikacji zawodowych, zmiany tych kwalifikacji jak również ich doskonalenia.

5. Porozumienie zawarte w dniu 06.06.2007 r. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ł..

W zakresie współpracy ma na celu prowadzenie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

MOPS w Ł. w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- przeprowadzenie programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie 4 razy w miesiącu w wymiarze 12 godzin miesięcznie.
- program realizowany będzie czerwiec 2007 r. - październik 2007 r.

- celem programu jest psychoedukacja sprawców przemocy w rodzinie w kierunku zmiany zachowań.

6. Porozumienie zawarte w dniu 13.10.2006 r. z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Ł..

W zakresie współpracy mającej na celu prowadzenie programu korekcyjno-
edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.

MOPS w Ł. w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- przeprowadzenie programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie 2 razy w miesiącu w wymiarze 6 godzin miesięcznie.

- program realizowany będzie w okresie październik - grudzień 2006 r.

- celem programu jest psychoedukacja sprawców przemocy w rodzinie w kierunku zmiany zachowań.

7. Porozumienie zawarte w dniu 25.05.2004 r. z Wojewódzkim Ośrodkiem (...) w Ł..

W zakresie współpracy mającej na celu prowadzenie punktu konsultacyjnego dla skazanych posiadających problemy z alkoholem i innymi środkami psychoaktywnymi.

(...) w ramach współpracy zobowiązuje się do:

obsługi merytorycznej Punktu Konsultacyjnego dla skazanych w Z.K. G. czynnego 1 raz w tygodniu (w wymiarze 5 godzin).

- oddelegowania pracowników do obsługi punktu posiadających odpowiednie kwalifikacje (psycholog, instruktor terapii uzależnień).

- celem działania Punktu Konsultacyjnego będzie udzielanie indywidualnych i grupowych świadczeń terapeutycznych dla skazanych w ZK w G. nadużywających lub uzależnionych od innych środków od alkoholu lub innych środków psychoaktywnych.

8. Porozumienie zawarte w dniu 14.12.2004 r. z Miejską (...) w Ł..

Porozumienie dotyczy utworzenia i prowadzenia punktu bibliotecznego oraz współpracy pomiędzy Miejską (...) a Zakładem Karnym. Miejska (...) w Ł. zobowiązuje się wypożyczyć jednorazowo zestaw 30 tytułów książek i 15 tytułów " książki mówionej", który stosownie do potrzeb punktu może być przez (...) uzupełniany lub wymieniany.

9. Porozumienie zawarte w dniu 18.11.2002 r. z B..

W zakresie współpracy mającej na celu edukację przyrodniczą skazanych zrzeszonych w K. Przyrodniczym w Zakładzie karnym w G..

B. w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- prowadzenia nieodpłatnie, zajęć z zakresu edukacji przyrodniczej dla skazanych zrzeszonych w K. Przyrodniczym w ZK G..

- udzielania Zakładowi Karnemu pomocy w postaci książek, czasopism i materiałów dydaktycznych do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

10. Porozumienie zawarte w dniu 21.11.2002 r. z (...) Przyrody w D..

W zakresie współpracy mającej na celu edukację przyrodniczą skazanych zrzeszonych w K. Przyrodniczym w Zakładzie Karnym w G..

(...) Przyrody w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- prowadzenia nieodpłatnie, zajęć z zakresu edukacji przyrodniczej dla skazanych zrzeszonych w K. Przyrodniczym w ZK G..
- udzielania Zakładowi karnemu pomocy w postaci książek, czasopism i materiałów dydaktycznych do prowadzenia zajęć edukacyjnych.

11. Porozumienie zawarte w dniu 05.10.2001 r. z Urzędem Gminy w R..

W sprawie zasad i trybu postępowania w związku z ubieganiem się o dowody osobiste przez osoby tymczasowo aresztowane, skazane oraz ukarane przebywające w zakładzie karnym.

12. Porozumienie zawarte w dniu 06.02.2001 r. z M. Województwa (...).

W zakresie współpracy mającej na celu aktywizację zawodową osób osadzonych w Zakładzie Karnym.

Wojewódzki Urząd Pracy w B. w ramach współpracy, zobowiązuje się do umożliwienia osadzonym korzystania z usług Centrum (...) w Oddziale Terenowym (...) w Ł. poprzez:

- spotkania doradców zawodowych w Zakładzie Karnym z osadzonymi, celem zapoznania ich z działalnością Centrum (...);

- udostępnianie osobom opuszczającym Zakład Karny sali audiowizualnej i materiałów informacyjnych Centrum takich jak:

a) teczek informacji o zawodach,

b) " Przewodnika po zawodach"

c) informacji o szkołach i instytucjach organizujących szkolenia zawodowe

d) filmów zawodoznawczych i edukacyjnych

e) ulotek o zawodach, poradników dotyczących metod poszukiwania pracy

f) programów komputerowych

- przedkładanie zainteresowanym krajowych i lokalnych ofert pracy

- udzielanie skazanym, w ramach organizowanych spotkań, informacji i porad zawodowych przy planowaniu własnej kariery zawodowej.

13. Porozumienie zawarte w dniu 17.02.2000 r. z Powiatowym Urzędem Pracy w Z.. W sprawie współdziałania w zakresie aktywizacji zawodowej osób opuszczających Zakład (...).

Powiatowy Urząd Pracy w Z. w ramach współpracy zobowiązuje się do:

- przekazywania ulotek i poradników informujących o usługach Urzędów Pracy

- udziału pracowników urzędów pracy w spotkaniach organizowanych w Zakładzie Karnym dotyczący aktywizacji zawodowej osadzonych

- informowania Zakładu Karnego o zmianach w przepisach regulujących status osoby bezrobotnej i jej uprawnienia
- podejmowanie aktywnych działań przez Urzędy pracy na rzecz osób opuszczających Zakład Karny.

Podtrzymywanie kontaktów skazanych z rodzinami nie stwarza szczególnych problemów. Znaczny odsetek skazanych korzysta z przepustek i zezwoleń na czasowe opuszczenie zakładu karnego. Pozostali skazani mogą utrzymywać kontakt z rodzinami poprzez korespondencję i widzenia.

14). Przestrzeganie praw skazanych w zakresie korzystania z praktyki i posług religijnych, uczestniczenia w prowadzonym nauczaniu religii i udziału w działalności charytatywnej i społecznej K. lub innego związku wyznaniowego.

Spotkania religijne odbywają się w zakładowej kaplicy, w razie potrzeby także w świetlicach oddziałów mieszkalnych. Kaplica ma charakter ekumeniczny. Niemniej wśród osadzonych wyznawcy innych wyznań niż rzymsko-katolickie stanowią margines. Toteż regularną działalność w tutejszym zakładzie karnym prowadzi głównie przedstawiciel K. R.- Katolickiego - proboszcz parafii pod wezwaniem Miłosierdzia Bożego w G.. Odprawia on msze, które zgodnie z porządkiem wewnętrznym zakładu odbywają się co sobota o godz. 14.00, przygotowuje do bierzmowania, organizuje nauki przedmażeńskie, prowadzi rozmowy indywidualne z osadzonymi itp. O ile, któryś ze skazanych innego wyznania zgłasza potrzebę kontaktu z swoim duchownym, administracja zakładu karnego umożliwia mu takie spotkania. Tak więc w miarę regularną opiekę duszpasterską sprawuje nad skazanymi duchowny wyznania prawosławnego. W latach poprzednich jednostkę odwiedzali również Świadkowie Jehowy. Aktualnie jednak żaden z osadzonych nie wyraził woli spotkania z w/w grupą.

Należy tu również zaznaczyć, że grupy skazanych (pod dozorem wychowawcy DP lub bez dozoru) często chodzą w niedziele lub dni świąteczne na msze do kościoła parafialnego w G.. Grupa skazanych uczestniczyła np. w bieżącym roku w rekolekcjach wielkopostnych oraz Drodze Krzyżowej.

15). Warunki bytowe skazanych, stan opieki medycznej i stan sanitarny.

Łączna powierzchnia cel mieszkalnych w Zakładzie Karnym w G. wynosi 780,93 m kwadratowych. Według normy wynikającej z art. 110§2 kkw liczba cel w zależności od pojemności przedstawia się następująco: 6 - trzyosobowych, w tym : 1 izba chorych

30 - czteroosobowych 9 - siedmioosobowych 3 - ośmioosobowe.

Ogółem stanowi to 48 cel mieszkalnych.

Istniejące w Zakładzie Karnym w G. warunki bytowe w zasadzie odpowiadają wymogom określonym przepisami kkw, przepisami rozdziału 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności i Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2003 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych. Jedynie przebudowanie jednostki - o czym była mowa wcześniej - skutkuje tym, że gdy według stanu na dzień 15 kwietnia 2008 r. przebywało tu 269 osadzonych, co stanowiło 119,5 % pojemności, 241 osadzonych nie miało zapewnionych 3 m powierzchni celi mieszkalnej przypadającej na jednego skazanego. Wyposażenie cel stanowią standardowo łóżka, stoły, taborety, szafki. Odpowiedni dopływ powietrza oraz światła dziennego zapewniają duże okna - pojedyncze w celach małych i podwójne w celach wieloosobowych. W każdej z nich jest oświetlenie elektryczne. Wszystkie mają osobne wydzielone pomieszczenie sanitarne wyposażone w sedes i umywalkę. Ciepła woda dostarczana jest codziennie w godzinach od 5.00 do 6.30 oraz od 19.15 do godz. 21.00. Kąpiel osadzonych odbywa się raz w tygodniu w łaźniach umieszczonych odrębnie na każdym oddziale. Dostarczana ciepła woda posiada stałą temperaturę dla wszystkich osadzonych. Kabiny osłonięto kotarami, ich ściany oraz podłogę wyłożono kafelkami a ponadto - każdej z kabin znajduje się guma antypoślizgowa. Kąpiel odbywa się tu w każdą środę.

Ponieważ jest to zakład typu półotwartego i otwartego osadzeni korzystają przede wszystkim z własnej odzieży, bielizny i obuwia. O czystość odzieży dbają we własnym zakresie, co ułatwia podręczna pralnia wraz z suszarnią. Bielizna osobista będąca własnością zakładu karnego, ręczniki, ścierki wymieniane są w każdą środę a w co drugą bielizna pościelowa - a więc z częstotliwością odpowiadającą w § 6 cytowanego wyżej rozporządzenia. Posiłki dla osadzonych przygotowywane są w kuchni właściwie wyposażonej i urządzonej. Ściany jej wyłożono płytkami z glazury, zaś podłogi terakotą. Dodatkowo przy urządzeniach elektrycznych na posadzce leżą maty antypoślizgowe. Przestrzegane są wymogi art. 109 kkw dotyczące dziennej liczby posiłków i ich normy żywieniowej. Czas spożywania posiłków dla poszczególnych oddziałów określony został Zarządzeniem Dyrektora Zakładu Karnego w G. nr 21/07. Porządek wewnętrzny uwzględnia nakaz § 2 ust. 2 Zarządzenia nr 8/2003 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 9 października 2003 roku w sprawie realizacji uprawnień osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych do wyżywienia, aby odstęp między posiłkami nie przekraczał 6 godzin. Jadłospis ustalony jest według normy podstawowej. Nadto w dniu 15 kwietnia 2008 roku 10 osadzonych otrzymało dietę lekkostrawną (...), oraz 5 osadzonych dietę cukrzycową (...).

W dniu 15 kwietnia 2008 roku podczas przeprowadzonej kontroli jadłospis przedstawiał się następująco:

Dla normy P: śniadanie - Salceson biały, chleb, margaryna, herbata; obiad - Zupa fasolowa, Gulasz z serc drobiowych, kasza jęczmienna, surówka z kapusty czerwonej; kolacja - Mortadela z papryką chleb, margaryna, herbata;

Dla normy (...): śniadanie - Jajecznica, chleb, margaryna, herbata; obiad - Zupa jarzynowa, Gulasz z udźca indyczego, ziemniaki, surówka z kapusty czerwonej ; kolacja - Filet wędzony z indyka, chleb, margaryna, herbata;

Dla normy (...): śniadanie - Jajecznica, jabłko, chleb, margaryna, herbata; obiad - Zupa jarzynowa, Gulasz z udźca indyczego, ziemniaki, surówka z kapusty czerwonej; kolacja - Filet wędzony z indyka, jabłko, chleb, margaryna, herbata;

W losowo wybranym dniu 6 kwietnia 2008 roku - dla normy P przygotowano śniadanie - Zupa mleczna z płatkami owsianymi, dżem z czarnej porzeczki, chleb, margaryna; obiad - Zupa pomidorowa z ryżem, Kotlet mielony, ziemniaki, surówka z buraczków zasmażanych; kolacja - Paprykarz konserwowy, chleb, margaryna, herbata. Wartość energetyczną posiłków z tego dnia wyniosła 3370,88 kilokalorii, koszt posiłku - 3,80 zł. (a więc o 0,70 zł. poniżej ryczałtu). Tegoż dnia dla normy (...) przygotowano śniadanie - Zupa mleczna z płatkami owsianymi, dżem z czarnej porzeczki, chleb, margaryna; obiad - Zupa pomidorowa z ryżem, Pulpet mielony, ziemniaki, surówka z buraczków ćwikłowych; kolacja - O. wędzona, chleb, margaryna, herbata. Wartość energetyczną posiłków z tego dnia wyniosła (...),02 kilokalorii , koszt posiłku - 4,59 zł. (a więc o 0,76 zł. poniżej ryczałtu). Dla normy (...) przygotowano śniadanie - Zupa mleczna z płatkami owsianymi, jabłko, kura w galarecie, chleb, margaryna; obiad - Zupa pomidorowa z ryżem, Pulpet mielony, ziemniaki, surówka z buraczków ćwikłowych; kolacja - O. wędzona, jabłko, chleb, margaryna, herbata. Wartość energetyczną posiłków z tego dnia wyniosła (...),01 kilokalorii, koszt posiłku - 6,06 zł. (a więc o 0,34 zł. poniżej ryczałtu).

W zakładzie karnym funkcjonuje kantyna prowadzona przez Fundację (...) działająca na rzecz pomocy skazanym, co umożliwia osadzonym posiadającym środki finansowe na nabywanie dodatkowych artykułów żywnościowych, wyrobów tytoniowych, środków higieny itp. Zakupy dozwolone są w soboty w godzinach 7.00 - 16.30 z przerwą na obiad. Ceny sprzedawanych tu produktów były okresowo kontrolowane przez administrację tutejszej jednostki penitencjarnej i nie stwierdzono aby były one zawyżane. W dniu 28 marca 2008 roku administracja zakładu dokonała ostatniej kontroli cen produktów znajdujących się w kantynie. Kontrolą objęto produkty najczęściej kupowane przez osadzonych i ich rodziny. Ceny w kantynie kształtują się następująco:

Nazwa produktu K. Sklep (...)

1. Karty telefoniczne 15 impulsów- 10,00 zł 9,00zł UPocztowy

2. Karty telefoniczne 30 impulsów- 16,00 zł 15,00zł UPocztowy
 3. Karty telefoniczne 60 impulsów- 25,00 zł 24,00zł UPocztowy
 4. Papierosy Męskie bez filtra- 5,65zł 5,65 zł
 5. Papierosy W.- 5,75 zł 5,75 zł
 6. Cukier 1 kg- 3,00 zł 2,70 zł
 7. Płatki owsiane 500 g- 1,40 zł 1,40 zł
 8. Herbata (...) torebek- 3,10 zł 2,80 zł
 9. Zupki chińskie 70 g- 1,50 zł 1,30 zł
 10. Cebula 1 kg- 0,90 zł 1,60 zł
 11. Kawa F. (...) g- 8,00 zł 7,60 zł
 12. K. gazowana- 1,80 zł 1,70 zł
 13. Czekolada Ale Okazja- 1,60 zł 1,50 zł
 14. Płatki Ryżowe 250 g- 2,50 zł 2,35 zł
 15. Kotlety sojowe 100 g- 2,50 zł 2,20 zł
 16. Baton (...) - 1,20 zł 1,10 zł
- 89,90 zł 85,65 zł

Jak wynika z powyższego zestawienia ceny produktów w kantynie nie budzą większych zastrzeżeń i nie różnią się od cen takich samych produktów w sklepach ogólnodostępnych.

Opiekę medyczną nad osadzonymi sprawuje ZOZ przy Zakładzie Karnym w G.. Ambulatorium składa się z gabinetu lekarskiego, stomatologicznego, zabiegowego, dyżurki pielęgniarek oraz izby chorych przeznaczonych dla jednej osoby. Ambulatorium wyposażone jest tylko w podstawowy sprzęt medyczny niezbędny do jego prawidłowego funkcjonowania. Apteczki pierwszej pomocy znajdują się u każdego oddziałowego, w bloku żywnościowym, w warsztatach, budynku administracyjnym oraz na punkcie dowodzenia. Obsadę ambulatorium stanowi lekarz ogólny, lekarz stomatolog zatrudniony na 1/2 etatu i dwie dyplomowane pielęgniarki. Oprócz stomatologa pozostały personel medyczny stanowią funkcjonariusze służby więziennej.

Ambulatorium jest czynne w dni powszednie od 7.30 do 15.30. Od 1 stycznia do 16 kwietnia 2008 r. lekarz ogólny udzielił (...) porad, zaś stomatolog przyjął 164 pacjentów. W razie potrzeby osadzeni konsultowani są przez lekarzy specjalistów. W Areszcie Śledczym w B. wykonano 5 konsultacji psychiatrycznych, 22 okulistyczne, 1 dermatologiczną, 1 fizjatryczną, 4 konsultacje neurologiczne, 2 ortopedyczne i 3 laryngologiczne. W pozawieżiennej (...) wykonano 14 badań konsultacyjnych. W okresie styczeń - kwiecień 2008 r. odbyły się 2 hospitalizacje w szpitalu więziennym oraz 4 razy wzywano karetkę pogotowia ratunkowego. Nie odnotowano zgonów i samouszkodzeń. Jeden osadzony zachorował na ospę wietrzną. Aktualnie wydawanych jest 15 diet leczniczych, w tym 5 cukrzycowych.

Do tutejszego zakładu karnego trafiają osadzeni z innych jednostek penitencjarnych, gdzie przechodzą wstępne badania lekarskie i badanie rtg klatki piersiowej. Niemniej każdy przetransportowany do ZK w G. zostaje zbadany przez lekarza w jak najszybszym terminie. Badania lekarskie przeprowadzane są także przed przetransportowaniem,

zwolnieniem, zastosowaniem środka przymusu bezpośredniego po każdych 24 godzinach oraz po zakończeniu jego stosowania.

Zaopatrzenie w leki dokonywane jest za pośrednictwem Apteki (...) Aresztu Śledczego w B. na podstawie receptariusza. Recepty wystawione przez lekarzy społecznej służby zdrowia są bezpośrednio realizowane w aptekach lub też zamawiane w Aptece (...).

Realizując § 34 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 r. w sprawie regulaminu organizacyjno - porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności, lekarz lub wyznaczony przez niego pracownik służby zdrowia dokonuje przeglądu sanitarnego budynku mieszkalnego jednostki. Na tej podstawie dokonywane są wpisy w tzw. Paszporcie sanitarnym. Z jego treścią zapoznaje się dyrektor zakładu karnego, co potwierdza własnoręcznym podpisem i wydaje ewentualnie zalecenia skierowane do odpowiedniego działu. Wykonanie zalecenia odnotowuje się w Paszporcie sanitarnym. Ostatni przegląd miał miejsce w dniu 25 marca 2008 r.

Zakład Karny w G. jest poddawany kontroli przez Sanepid. Ostatnia kontrola miała miejsce w dniu 25 czerwca 2007 r. Nie wydano zaleceń dotyczących służby zdrowia. Kontrola nie wykazała uchybień w stanie sanitarnym jednostki.

W mojej ocenie warunki bytowe, opieka lekarska i stan sanitarny w ZK - jak wynika z powyższego - są na właściwym poziomie. Zdeterminowane są one w oczywisty sposób ograniczonymi możliwościami finansowymi, niemniej jednak - dostępność do lekarzy i możliwości leczenia dla wielu osadzonych jest wręcz większa niż, kiedy pozostawali na wolności. Nierzadko wykorzystują to prezentując niezwykle roszczeniowe postawy i domagając się leczenia dawnych, zaniedbywanych uprzednio schorzeń.

16). Prawdliwość i terminowość załatwiania próśb, skarg i wniosków skazanych.

Stosownie do § 11 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów załatwiania wniosków, skarg i próśb osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych w Zakładzie Karnym w G. prowadzony jest dziennik skarg oraz dziennik wniosków i próśb a także dwa skorowidze alfabetyczne zawierające nazwiska osadzonych, których owe skargi oraz prośby i wnioski dotyczą.

Jak wynika z wpisu w dzienniku skarg w bieżącym roku wpłynęła 1 skarga. Dotyczyła niewłaściwego traktowania oraz niewłaściwego wykonywania obowiązków przez psychologa ZK (Z. K. (2)). W roku 2007 wniesiono 12 skarg, w 2006 wniesiono 14 skarg, natomiast w roku 2005 - 8 skarg, w roku 2004 - 6 skarg, zaś w 2003 r. - 4 skargi. W roku 2007 załatwiono 10 skarg o następującej problematyce:

- 6 skarg dotyczących nie udzielenia zezwolenia na opuszczenie Zakładu Karnego w trybie losowym,
- 3 skargi dotyczące decyzji komisji penitencjarnej,
- 1 skarga dotycząca opieki medycznej (traktowania przez personel) i sporządzenia wniosku o wymierzenie kary dyscyplinarnej.

Dwie skargi, które wpłynęły w 2007 r. rozpatrzono w następnym roku sprawozdawczym, dotyczące niewłaściwego traktowania osadzonego przez funkcjonariuszy. Obydwie skargi były autorstwa tego samego skazanego. Dla porównania w 2006 r. załatwionych zostało 14 skarg o następującej problematyce:

- 5 skarg dotyczących decyzji komisji penitencjarnej,
- 7 skarg na odmowę udzielenia przepustki losowej,
- 1 skarga dotycząca braku opieki medycznej i postępowania lekarza,
- 1 skarga dotycząca postępowania funkcjonariusza działu ochrony, Wszystkie skargi zostały rozpatrzone w terminie.

W Zakładzie Karnym w G. podejmowanych jest szereg działań mających na celu wyeliminowanie przyczyn oraz źródeł skarg, m.in.:

- systematycznie, nie rzadziej niż raz w miesiącu, odbywają się odprawy penitencjarno - ochronne na których prowadzona jest szeroko rozumiana profilaktyka skargowa, omawiane są problemy osadzonych oraz propozycje ich rozwiązań, a także działania ukierunkowane na usprawnienie organizacji oraz współpracy działów penitencjarnego i ochrony, które mają największy kontakt z osadzonymi. Systematycznie prowadzona praca rozpoznawcza wychowawców i oddziałowych pozwala dostrzegać i rozwiązywać problemy w zarodku,
- systematyczne wizytowanie oddziałów mieszkalnych przez kierownictwo jednostki skutkuje sprawnym i niezwłocznym rozstrzygnięciem wielu roszczeniowych i spornych spraw osadzonych,
- przynajmniej raz w miesiącu odbywają się spotkania rzeczników skazanych z kierownictwem jednostki, na których przedstawiciele osadzonych przedstawiają swoje wnioski oraz omawiają z kadrą kierowniczą propozycje zmian.

W dzienniku próśb i wniosków aktualnie odnotowano 34 pozycje. W ubiegłym roku wpłynęło 90 próśb o następującej problematyce:

- 14 próśb o przetransportowanie do innej jednostki organizacyjnej,
- 2 próśby o udzielenie informacji,
- 9 próśb o wydanie zaświadczenia,
- 56 próśb o zezwolenie na opuszczenie zakładu w trybie losowym,
- 1 prośba o skierowanie do pracy,
- 8 próśb o innym charakterze tematycznym niż powyższe (w kategorii inne).

Wszystkie prośby zostały załatwione terminowo.

W dniu 14 kwietnia 2008 r. zarządziłem, aby ogłoszono przez radiowęzeł (co faktycznie zostało wykonane), iż każdy z osadzonych będzie mógł zwrócić się w dniu 15 kwietnia 2008 r. do sędziego penitencjarnego z pytaniami czy też skargami na działalność Administracji Zakładu Karnego, warunki bytowe, itp. W trakcie kontroli w dniu 15 kwietnia 2008 r. sędzia penitencjarny wysłuchał 6 skazanych, którzy taką chęć wyrazili.

Skazany J. S. (3) zapytał dlaczego odmówiono przyjęcia jego sprzeciwu od wyroku zaocznego wydanego w sprawie o rozwód skoro napisał go 18 grudnia 2007 r., zaś z postanowienia o odmowie jego przyjęcia wynika, że termin złożenia upływał 19 grudnia 2007 r. Wyjaśniłem skazanemu, że istotne jest nie kiedy sprzeciw został napisany, lecz kiedy został on wysłany lub złożony w Sądzie. Ponadto poinformowałem skazanego, że nie jestem kompetentny do oceny zasadności wydanego orzeczenia, zaś w kwestii przywrócenia terminu może się on zwrócić do Sądu Okręgowego w Białymstoku.

Skazany L. M. pytał dlaczego nie otrzymał jeszcze odpowiedzi w kwestii wniosku o wydanie wyroku łącznego, który złożył 5 miesięcy temu do jednego z (...) sądów. Poinformowałem go, że nie ma ścisłego terminu rozpoznania takiego wniosku, zaś przewlekłość może być związana z wieloma czynnikami, w tym przykładowo z żądaniem akt sprawy. Wyjaśniłem mu również zasady udzielania warunkowego zwolnienia.

Skazany K. Ł., okazując postanowienie Sądu poprosił o wyjaśnienie dlaczego umorzono postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Poinformowałem go, że ponowne popełnienie przestępstwa nastąpiło po wydaniu pierwszego wyroku, co uniemożliwia wydanie wyroku łącznego. Wyjaśniłem, że jedynie Sąd Okręgowy w Olsztynie może ocenić zasadność powyższego postanowienia.

Skazany A. J. wskazał, iż jego wniosek o przerwę w karze został przekazany według właściwości. Wskazałem, że gdy wpłynie on do Sądu, to zostanie zarejestrowana i będzie wyznaczony termin posiedzenia.

Skazany D. B. oświadczył, że nie chce o nic zapytać. Wskazał, że po prostu omyłkowo został zapisany na spotkanie przez dowódcę.

Skazany J. K. (2) chciał się dowiedzieć, czy ma szansę na wydanie wobec niego wyroku łącznego. Wyjaśniłem, że jeśli jego twierdzenia odnośnie terminów wydania wyroków oraz czasu popełnienia czynów są zgodne z prawdą to ponowne popełnienie przestępstwa nastąpiło po wydaniu pierwszego wyroku, co uniemożliwia wydanie wyroku łącznego. Poinformowałem go, że Sąd, który będzie orzekał w sprawie będzie badał warunki do wydania wyroku łącznego.

Analizując powyższe rozmowy ze skazanymi należy stwierdzić, że nie wysuwali oni skarg pod adresem administracji i funkcjonariuszy Zakładu Karnego w G., a jedynie chcieli uzyskać informacje dotyczące przede wszystkim kwestii proceduralnych. Nie dopatrzyłem się żadnych nieprawidłowości czy zaniedbań w zakresie sposobu załatwiania wniosków i próśb skazanych.

17) .Kolejność wykonywania orzeczeń, jak również prawidłowość zawiadamiania o przystąpieniu do wykonywania orzeczenia lub o braku możliwości przystąpienia do jego wykonywania oraz przesyłania obliczenia kary.

18) .Prawidłowość i terminowość realizacji świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym.

Dokonując przeglądu w aktach osobowych części A nie stwierdzono przypadku, aby kolejność wykonywania orzeczeń była nieprawidłowa. Mianowicie w sytuacji skazania tego samego osadzonego na kilka kar pozbawienia wolności, wykonywane są one w kolejności uprawomocnienia się orzeczeń zgodnie z art. 80 § 1 kkw. Prawidłowa, jak wynika z badanych akt, jest również praktyka zawiadamiania właściwych sądów o wprowadzeniu do wykonania orzeczenia poprzez przesyłanie sądom obliczeń kar.

W dziale finansowym prowadzone są karty depozytowe dla każdego osadzonego zgodnie z nakazem wynikającym z Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 października 2003 r. w sprawie czynności administracyjnych i rozliczeń finansowych związanych z prowadzeniem depozytu przedmiotów wartościowych i środków pieniężnych osób pozbawionych wolności. Wykonuje się też zbiorcze zestawienia należności wynikających z zajęć komorniczych potrącanych co miesiąc z należności za pracę osadzonych. W każdym miesiącu z płac zatrudnionych skazanych dokonywane są potrącenia wynikające ze świadczeń alimentacyjnych oraz innych należności stwierdzonych tytułem wykonawczym. Aktualnie 23 osadzonych jest obciążonych świadczeniami alimentacyjnymi, zaś; 25 świadczeniami z innych tytułów. Potrąceń dokonuje się w dniu rozliczenia listy płac, a polecenie przelewu wystawiane jest do 20 - tego każdego miesiąca po rozliczeniu list płac.

19) .Przestrzeganie przepisów o bezpieczeństwie w zakładzie karnym, w tym przepisów dotyczących użycia broni, siły fizycznej i środków przymusu bezpośredniego.

20) .Prawidłowość postępowania administracji zakładu karnego w razie ujawnienia popełnienia przestępstwa, a także w wypadkach buntów, samouszkodzeń i zgonów.

Typ zakładu karnego otwarty i półotwarty determinuje stopień i rodzaj zabezpieczenia, toteż przepisy o bezpieczeństwie muszą być realizowane przede wszystkim poprzez odpowiednie rozeznanie, właściwe klasyfikowanie osadzonych i ich rozmieszczanie wewnątrz zakładu. Oczywiście w tutejszej jednostce penitencjarnej nie ma osób wymagających wzmocnionej ochrony ani niebezpiecznych. Mimo tego, zapewnienie bezpieczeństwa nie jest bezproblemowe, a to z powodu utrzymującego się przeludnienia jednostki, zbyt małego zatrudnienia kadrowego funkcjonariuszy bezpośrednio nad nim czuwających oraz niedoskonałości zabezpieczenia technicznego.

Dział ochrony liczy aktualnie 40 funkcjonariuszy. Pełnią oni służbę w systemie jednozmianowym - 3, dwuzmianowym - 2 i pozostali w systemie czterozmianowym (6 funkcjonariuszy w dzień i 5 w nocy).

W roku 2007 nie stosowano środków przymusu bezpośredniego, a w całej historii funkcjonowania zakładu karnego do zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osadzonych doszło 4 razy. Z protokołów zastosowania tych środków - sporządzonych stosownie do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1996 r. w sprawie szczegółowych warunków stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz użycia broni palnej lub psa służbowego przez funkcjonariuszy Służby Więziennej oraz sposobu postępowania w tym zakresie - wynika, iż wszystkie przypadki znajdowały umocowanie w art. 19 ust. 2 ustawy o Służbie Więziennej, a zastosowanie środków było zgodne z przepisami cytowanego rozporządzenia. W powyższych sytuacjach osadzonych ostrzeżono przed zastosowaniem środków, poddano wymaganiom badaniom lekarskim, co 15 minut oddziały dokonywał kontroli zachowania się osadzonego, a co 2 godziny dowódca zmiany oceniał konieczność dalszego stosowania środka. Podkreślić należy, że od pięciu lat umieszczenie w celi zabezpieczającej nie było stosowane.

Należy ocenić, iż groźbom zamachu na życie własne, które były powodem powyższych wypadków, zapobiega właściwa praca wychowawców. Starają się oni na bieżąco właściwie rozeznawać u osadzonych przeżywane przez nich stany psychiczne, a w szczególności załamania spowodowane różnymi przyczynami losowymi takimi jak problemy osobiste, kłopoty rodzinne, sprzeczne z ich oczekiwaniami rozstrzygnięcia sądów. Prowadzony jest rejestr osób wymagających wzmożonego dozoru ochronnego i oddziaływań wychowawczych. Osadzonym tam wpisanym wychowawcy i psycholog poświęcają więcej czasu i zainteresowania, zaś oddziały zwraca na niech baczniejszą uwagę.

W jednostce nie odnotowano dotychczas żadnych zbiorowych wystąpień osadzonych np. w postaci odmowy przyjmowania posiłków, buntów itp. W dniu 11 kwietnia 2000 r. miał miejsce natomiast wypadek nadzwyczajny w postaci samobójstwa jednego ze skazanych - W. Ż.. W związku z tym zdarzeniem przeprowadzono postępowanie wyjaśniające, powiadomiono prokuratora, sąd penitencjarny i Dyrektora Okręgowego SW. Według ustaleń prokuratury zgon skazanego nie był następstwem uchybień lub zaniedbań w pracy administracji zakładu karnego, tym niemniej na uwagę zasługuje fakt, iż poczynając od września 2002 r. wdrożony został i jest nadal realizowany harmonogram przeciwdziałania samoagresji (w tym zamachom samobójczym).

W roku 2004 odnotowano w jednostce trzy wypadki nadzwyczajne - 2 wypadki popełnienia przez funkcjonariusza czynu noszącego znamiona przestępstwa ściganego z urzędu i próbę wniesienia do jednostki narkotyku przez osobę odwiedzającą. Ostatni z wymienionych miał miejsce 23 maja 2004 r., kiedy do skazanego A. D. s. J. zgłosił się na widzenie ojciec. W związku z podejrzeniem wnoszenia narkotyków osobę odwiedzającą poddano kontroli osobistej. W wyniku tej kontroli ujawniono 2 porcje konopi indyjskich, które były ukryte w etui do okularów. Osobę odwiedzającą przekazano do dyspozycji Policji w Z. wraz z narkotykami.

W roku 2005 z kolei odnotowano 5 przypadków nadzwyczajnych. I tak w dniu 5 lutego 2005 r. oddziały w trakcie kontroli celi mieszkalnej znalazł telefon komórkowy, który był zawinięty w ręczniku leżącym na łóżku. Do posiadania telefonu przyznał się skazany D. S. mano w s. K.. Odmówił podania sposobu przemycenia telefonu komórkowego. Skazanemu wymierzono karę dyscyplinarną.

W dniu 04.08.2005 r. oddziały w trakcie wydawania korespondencji dla osadzonych znalazł torebkę foliową z suszem roślinnym. Nadawcą listu była

J. S. (4), do znajomości z którą skazany R. W. nie przyznał się. Dyrektor ZK wszczął czynności wyjaśniające, a torebkę wraz z zawartością przekazano funkcjonariuszom Policji.

W dniu 02.09.2005 r. ok. godz. 14.00 skazany zgłosił funkcjonariuszom fakt znęcania się nad nim przez dwóch współosadzonych. Oświadczył, że był przez nich bity, kopany, nękany psychicznie, zmuszany do prania rzeczy współosadzonych, wulgarnie wyzywany itp. Dyrektor ZK wszczął postępowanie wyjaśniające, złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Zambrowie. Komisja penitencjarna w ZK przeklasyfikowała

sprawców do podgrupy P-1/p i w tym samym dniu zostali oni wytransportowani do AŚ w B.. Również poszkodowany - w celu zapewnienia mu bezpieczeństwa osobistego - został przewieziony (z podgrupą P-2/p) innym transportem do AS w B.. Przeprowadzone postępowanie nie wykazało żadnych nieprawidłowości czy uchybień w postępowaniu funkcjonariuszy. Nie stwierdzono też błędów w zakresie działań podjętych przez poszczególnych funkcjonariuszy tak spośród odpowiedzialnych bezpośrednio, jak i z tytułu nadzoru.

W dniu 14.10.2005 r. w trakcie kontroli generalnej jednostki w celi mieszkalnej znaleziony został telefon komórkowy bez karty SIM - był ukryty w doniczce z kwiatem. Żaden z osadzonych nie przyznał się do jego posiadania. Dyrektor ZK wszczął czynności wyjaśniające, nie udało się jednak ustalić właściciela telefonu ani też sposobu jego wniesienia na teren jednostki. Tegoż samego dnia w trakcie kontroli znaleziono również 4 tabletki ecstazy - były one owinięte w folię i ukryte w kratce wentylacyjnej w łazience. Żaden z osadzonych nie przyznał się do ich posiadania. Również w tej sprawie Dyrektor ZK wszczął postępowanie wyjaśniające, jednakże nie udało się ustalić ich właściciela ani sposobu wniesienia na teren jednostki.

W 2006 r. w Zakładzie Karnym w G. odnotowano następujące wypadki nadzwyczajne:

W dniu 01.06.2006 r. grupa 5 skazanych zatrudnionych na rzecz samorządu terytorialnego w W. w systemie bez konwojenta udało się do pracy w B.. Skazani zatrudnieni byli przy remoncie budynku Ochotniczej Straży Pożarnej zgodnie z protokołem rozpoznania. Około godziny 14.00 podczas rutynowych czynności pracownik z ramienia kontrahenta stwierdził brak jednego skazanego. O powyższym zdarzeniu powiadomił dowódcę zmiany. Nie był jednak w stanie podać dokładnej godziny ani kierunku ucieczki skazanego.

Dyrektor jednostki zlecił przeprowadzenie czynności wyjaśniających. Do prokuratury zgłoszono fakt popełnienia przez skazanego przestępstwa z art. 242 § 1 kk.

Dane personalne osadzonego:

M. H. s. G., ur. (...) w B.

Początek kary: 29.04.2005 r.

Koniec kary: 23.05.2008 r.

Podgrupa klasyfikacyjna P - 2/p, Nie deklarował przynależności do struktur nieformalnych. Odbывał karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 179 § 1 kk, karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 158 § 1 kk, zastępczą karę 10 dni aresztu za grzywnę orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 119 § 1 kw, zastępczą karę 15 dni aresztu za grzywnę orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 119 § 1 kw.

W dniu 27.09.2006 r. w trakcie doraźnej kontroli celi mieszkalnej został znaleziony telefon komórkowy wraz z kartą SIM, który był ukryty w stojaku na kasety magnetofonowe. Do posiadania telefonu przyznał się skazany osadzony w tej celi mieszkalnej. Odmówił podania bliższych danych na temat okoliczności przemycenia telefonu do celi mieszkalnej. Dane personalne osadzonego:

R. S. (3) s. M. ur. (...) w S.. Początek kary: 07.02.2002 r. Koniec kary: 18.11.2009 r. Podgrupa klasyfikacyjna P - 3/p, Deklarował przynależność do struktur nieformalnych. Odbывał karę 5 lat pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Siedlcach za przestępstwo z art. 279 § 1, 291 § 1 kk, karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej za przestępstwo z art. 286 § 1 kk, karę 50 dni grzywny orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej za przestępstwo z art. 286 § 1 kk, karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białej Podlaskiej za przestępstwo z art. 291 § 1, 282, 13 § 1 w zw. 282 kk.

Dyrektor Zakładu Karnego w G. wszczął czynności wyjaśniające. Skazany został ukarany dyscyplinarnie. Telefon przekazany został do depozytu skazanego.

W dniu 08.10.2006 r. ok. godz. 22.30 w celi mieszkalnej doszło do konfliktu pomiędzy dwoma skazanymi, jeden z nich wszedł do łóżka drugiego i zaczął z nim rozmawiać. Charakter rozmowy nie odpowiadał poszkodowanemu. Odepchnął więc sprawcę. Wtedy ten uderzył poszkodowanego.

Dane personalne sprawcy:

T. B. s. S. ur. (...) w O.. Początek kary: 21.10.2005 r. Koniec kary: 29.12.2007 r. Podgrupa klasyfikacyjna P - 2/p, Deklarował przynależność do struktur nieformalnych.

Odbывał karę 1 roku pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce za przestępstwo z art. 279 § 1 kk, karę 10 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce za przestępstwo z art. 278 § 1 kk, zastępczą karę 15 dni aresztu orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce za przestępstwo z art. 119 § 1 kw, karę 4 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Ostrołęce za przestępstwo z art. 278 § 3 kk.

Dane personalne poszkodowanego:

K. C. s. K. ur. (...) w O..

Początek kary: 25.03.2006 r.

Koniec K.: 25.10.2006 r.

Podgrupa klasyfikacyjna P - 2/z, Nie deklarował przynależności do struktur nieformalnych. Odbывał zastępczą karę 4 miesięcy pozbawienia wolności za ograniczenie wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 178 a § 2 kk, karę 3 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 178 a § 2 kk. Dyrektor Zakładu Karnego w G. wszczął czynności wyjaśniające. Sprawca został ukarany dyscyplinarnie. Decyzją komisji penitencjarnej zakwalifikowany do odbywania pozostałej części kary w zk typu zamkniętego.

W dniu 31.10.2006 r. w trakcie kontroli generalnej jednostki został znaleziony telefon komórkowy wraz z kartą SIM. Telefon ukryty był w zaplombowanym radiomagnetofonie w miejscu przeznaczonym na baterie zasilające. Plomby zakładowe nie były naruszone. Sprawca przyznał się do użytkowania telefonu. Odmówił podania bliższych danych na temat okoliczności przemycenia telefonu do celi mieszkalnej.

Dane personalne osadzonego:

J. G. s. W., ur. (...) w Ż..

Początek kary: 08.11.2005 r.

Koniec kary: 26.01.2010 r.

Podgrupa klasyfikacyjna P - 2/p, Deklarował przynależność do struktur nieformalnych.

Odbывał karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Wojewódzki w Sieradzu w sprawie za przestępstwo z art. 291 § 1 kk, zastępczą karę 58 dni pozbawienia wolności za nieuiszczoną grzywnę, orzeczoną przez Sąd Wojewódzki w Sieradzu za przestępstwo z art. 291 § 1 kk, 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Żyrardowie za przestępstwo z art. 291 § 1 kk, zastępczą karę 23 dni pozbawienia wolności za nieuiszczoną grzywnę, orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Żyrardowie za przestępstwo z art. 291 § 1 kk

Dyrektor Zakładu Karnego w G. wszczął czynności wyjaśniające. Skazanemu wymierzono karę dyscyplinarną. Decyzją komisji penitencjarnej zakwalifikowano do odbywania pozostałej części kary w zk typu zamkniętego.

W dniu 21.11.2006 r. w trakcie kontroli grupy osadzonych zatrudnionych poza terenem zk w W. został zatrzymany skazany w trakcie rozmowy prowadzonej za pomocą telefonu komórkowego. Skazany przyznał się do posiadania i użytkowania telefonu komórkowego w miejscu pracy poza terenem zk. Dokonujący kontroli grup kierowca DKw zabezpieczył telefon komórkowy, a skazanego celem wyjaśnienia przetransportowano do jednostki.

Dane personalne osadzonego:

A. H. s. A. ur. (...) w B..

Początek kary: 23.03.2006 r.

Koniec kary: 10.01.2008 r.

Podgrupa klasyfikacyjna P - 2/p, Nie deklarował przynależności do struktur nieformalnych.

Odbывał karę 2 lat pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w Białymstoku za przestępstwo z art. 286 § 1 w zb z 270 § 1 kk.

Dyrektor Zakładu Karnego w G. wszczął czynności wyjaśniające. Skazanemu wymierzono karę dyscyplinarną. Decyzją komisji penitencjarnej zakwalifikowano do odbywania pozostałej części kary w zk typu zamkniętego.

W 2007 r. w Zakładzie Karnym w G. odnotowano następujące wypadki nadzwyczajne:

Ujawnienie przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego w innym przypadku niż określony w § 5 ust. 1 pkt 6 i 11 Instrukcji nr 9/2003 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie informowania o wypadkach nadzwyczajnych.

W dniu 04-06-2007 r. w trakcie planowanej kontroli grupy skazanych, zatrudnionych poza terenem ZK w systemie bez konwojenta, przez wychowawcę działu penitencjarnego został nakryty więzień w trakcie prowadzenia rozmowy przez telefon komórkowy. Telefon ów, był ukrywany w miejscu pracy więźnia, tj. Parafia G..

Skazany przyznał się, że jest właścicielem telefonu. Kontrolujący zabezpieczył telefon, a więzień został zdjęty z pracy i sprowadzony do ZK. Decyzją komisji penitencjarnej sprawcę ukarano dyscyplinarnie i przeklasyfikowano do podgrupy P-1/p.

Więzień został przetransportowany do ZK typu zamkniętego

Dane personalne osadzonego:

Nazwisko i imię Imię ojca Data urodzenia Miejsce

urodzenia Podgrupa Zastosowano art. Lat Miesiący Początek

kary K.

kary

K.

A. K. (2) 30.11.1980 O. P-1/p 280§1

178a§1

244 2 3

3 12-09

12-12

2007 12-12

12-03

2008

Samouszkodzenie osadzonego.

W dniu 14-12-2007 r. oddziałowy oddziału III i IV podczas rutynowej kontroli wykrył w toalecie celi 314 więźnia, który dokonał samouszkodzenia poprzez nacięcie przedramienia. Więźniowi udzielono pomocy medycznej i przetransportowano - decyzją komisji penitencjarnej - do ZK typu zamkniętego. Więzień został ukarany dyscyplinarnie i przeklasyfikowany do podgrupy P-1/p, a następnie przetransportowany do ZK typu zamkniętego.

Dane personalne osadzonego:

Nazwisko i imię Imię ojca Data urodzenia Miejsce

urodzenia Podgrupa Zastosowano art. Lat Miesiący Początek

kary K.

kary Nazwisko i imię Imię ojca Data urodzenia Miejsce

urodzenia Podgrupa Zastosowano art. Lat Miesiący Początek

kary K.

kary

M.

J. R. (2) 03.09.1959 C. P-1/p 207§1kk

207§1 w zw. 157§1

1 5

5 15-05-2009

15-10-2007 15-10-2009

15-05-2009

Analizując zaistniałe w 2007 r. w Zakładzie Karnym w G. wypadki nadzwyczajne należy zauważyć, że mimo utrzymania populacji osadzonych na poziomie podobnym jak w roku 2006 w jednostce odnotowano "tylko" 2 wypadki nadzwyczajne (1 wypadek ujawnienia przedmiotu niebezpiecznego lub niedozwolonego w innym przypadku niż określony w § 5 ust. 1 pkt 6 i 11 Instrukcji nr 9/2003 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 29 grudnia 2003 r. w sprawie informowania o wypadkach nadzwyczajnych i 1 samouszkodzenie osadzonego). Na podkreślenie zasługuje fakt, że w analizowanym okresie w jednostce ujawniono mniej przedmiotów niebezpiecznych lub niedozwolonych niż w roku 2006, w tym w ogóle nie ujawniono narkotyków. Podjęte w latach poprzednich

rozwiązania (w tym realizacja Programu profilaktyki i przeciwdziałania przemytowi narkotyków na teren jednostki) okazały się skuteczne.

21) . Zakres, terminowość i trafność podejmowanych czynności mających na celu przygotowanie skazanego do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

22) . Udzielanie pomocy postpenitencjarnej, zwłaszcza w zakresie uzyskania przez skazanego dokumentów tożsamości, znalezienia pracy i zakwaterowania po zwolnieniu z zakładu karnego, a także pomocy w ustaleniu niezdolności do pracy i prawa do renty z tytułu tej niezdolności.

Jednym z działań podejmowanych przez administrację zakładu karnego dla przygotowania skazanych do życia po zwolnieniu są kursy aktywnego poszukiwania pracy w ramach zajęć klubu pracy, o czym wspomniano już wcześniej. Prowadzą je dwie wychowawczynie oddziałów i psycholog, którzy zdobyli do tego uprawnienia. Zajęcia składają się z 6 sesji po dwie godziny lekcyjne. Uczestnicy ich nabywają tu umiejętności pisania życiorysów, listów motywacyjnych, prowadzenia rozmowy z pracodawcą właściwego prezentowania siebie i swoich umiejętności, a także zdobywają wiedzę między innymi o działających urzędach pracy, aktualnych ofertach pracy z Urzędu Pracy w Z., kursach organizowanych przez ten urząd. Niezależnie od tego wykazy miejsc pracy oferowanych przez Urząd Pracy w Z. udostępniane są dla ogółu skazanych na gazetkach w oddziałach mieszkalnych.

Powszechnie udostępnione są skazanym dwie przydatne im broszurki Stowarzyszenia (...) /J. - "Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne - uprawnienia" oraz "Pomoc dla osób opuszczających zakłady karne - informacja adresowa". Podkreślić jeszcze należy, że w ramach zawartego z Marszałkiem Województwa (...) co najmniej jeden raz w roku organizowane są spotkania skazanych z przedstawicielem Centrum (...) w Ł.. Na pół roku przed przewidywanym warunkowym zwolnieniem lub przed wykonaniem kary stosownie do art. 164 kkw na wniosek skazanego komisja penitencjarna ustala okres niezbędny mu na przygotowanie do życia po zwolnieniu. W 2007 r. okres taki ustalono 69 skazanym. W bieżącym roku okres taki ustalono już 10 skazanym.

W 2005 r. jednostka nawiązała współpracę ze Stowarzyszeniem (...) w Ł., która zaowocowała uruchomieniem w jednostce, jeden raz w miesiącu, dyżurów doradców Biura (...) w Ł.. W 2007 r. pracownicy Biura (...) poradnictwem prawnym objęli 132 skazanych. Ponadto skazani mają dostęp do broszur przekazanych przez pracowników Biura (...), które są ogólnodostępne w czytelnicy oraz u wychowawców oddziałów.

Wychowawcy w celu weryfikacji potrzeb postpenitencjarnych skazanego zgodnie z § 33 pkt 1 Zarządzenia nr 2/04 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 24.02.2004 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych nie później niż 6 miesięcy przed przewidywanym terminem warunkowego zwolnienia lub przed zakończeniem odbywania przez niego kary pozbawienia wolności przeprowadzają ze skazanymi rozmowy w celu uaktualnienia potrzeb w zakresie przygotowania ich do zwolnienia. W trakcie tych rozmów ustalają potrzeby w zakresie środków finansowych, posiadanej odzieży i obuwia stosownych do opuszczenia jednostki, posiadania mieszkania, kontaktów z osobami bliskimi mogącymi udzielić pomocy osadzonemu po opuszczeniu jednostki penitencjarnej, stanu zdrowia w celu ewentualnie uzyskania świadczeń rentowych, możliwości zatrudnienia itp. Bezpośrednio przed zwolnieniem dane te są weryfikowane. Jeżeli sytuacja zwalnianego tego wymaga zawiadamiany jest o tym właściwy dla jego miejsca zamieszkania ośrodek pomocy społecznej. W 2007 r. wysłano 186 takich powiadomień. Nadto w ubiegłym roku 86 zwalnianych z ZK otrzymało zapomogi bezzwrotne na łączną kwotę 5955,04 zł. 99 osadzonych otrzymało świadczenia rzeczowe na kwotę 6388,12 zł. 124 osadzonym udzielono pomocy w wyrobieniu dowodu osobistego, wydano na ten cel 3770,20 zł. Natomiast wydano 4 bilety kredytowe.

Reasumując należy stwierdzić, iż środki pieniężne - z całą pewnością niewystarczające - jakimi jednostka dysponowała w latach ubiegłych i w roku bieżącym rozdzielane były w sposób właściwy i racjonalny.

IV. Zalecenia powizytacyjne.

Wyniki przeprowadzonej wizytacji obejmującej pełen zakres zagadnień określonych w § 2 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczególnego zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego pozwalają na bardzo pozytywną ocenę działań administracji Zakładu Karnego w G..

Nie stwierdzono żadnych istotnych uchybień w zakresie czynności administracyjnych wykonywanych przez funkcjonariuszy jednostki, ani też w ich merytorycznej pracy penitencjarnej. Należy zwrócić uwagę na właściwą atmosferę panującą w jednostce oraz poprawne stosunki między administracją zakładu karnego, a skazanymi. Ponadto - odpowiednie warunki bytowe oraz rozwiązania organizacyjne sprawiają, iż faktycznie przestrzegane są tu prawa osadzonych, a przy tym należycie egzekwowane ich obowiązki. Na podkreślenie zasługuje również ogromna inicjatywa dyrektora tejże jednostki penitencjarnej w pozyskiwaniu licznych instytucji, organizacji i stowarzyszeń służących pomocą w readaptacji skazanych. Realizacja zawartych z nimi porozumień pozwala znacznie rozszerzać - ograniczone środkami finansowymi - możliwości działania w zakresie kształcenia skazanych, ich zatrudnienia oraz przygotowania do życia na wolności, jak również organizacji ich czasu wolnego.

W celu jeszcze lepszego funkcjonowania Zakładu Karnego w G. zaleca się:

1. dalszą dbałość o przestrzeganie terminów dokonywania ocen postępów skazanych w resocjalizacji;
2. dalsze kontynuowanie starań o systematyczny spadek liczby osadzonych związanych z podkulturą więzienną
3. niedopuszczanie do przewlekłości postępowania na odcinku przesyłania korespondencji do sądu, zwłaszcza opinii i pism złożonych przez skazanych do administracji celem ich przesłania sądowi (szczególnie wnioski o przerwę, warunkowe przedterminowe zwolnienie i zażaleń na decyzje);
4. uwzględnianie w większym stopniu, przy rozważaniu wystąpienia przez Dyrektora Zakładu Karnego z wnioskiem o warunkowe przedterminowe zwolnienie skazanego, okoliczności popełnionego przestępstwa;
5. przyjęcie praktyki, że w przypadku ,gdy dochodzi do sytuacji, iż obok kary pozbawienia wolności , z której Sąd udzielił warunkowego przedterminowego zwolnienia pozostaje do wykonania kara nie objęta tym postanowieniem (kara zastępcza) i prokurator nie popiera w tym zakresie wniosku, dniem wykonania takiego orzeczenia będzie dzień , w którym się uprawomocniło i od tego czasu należy liczyć okres kary zastępczej;
6. w trakcie oddziaływań penitencjarnych nakłaniać skazanych do podejmowania nauczania i uczestniczenia w organizowanych kursach zawodowych;
7. systematyczne prowadzenie pracy rozpoznawczej przez wychowawców i oddziałowych;
8. dążenie do tego aby jak najwięcej skazanych odbywało karę w systemie programowanego oddziaływania.

Wyniki wizytacji stosownie do § 6 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie szczególnego zakresu i trybu sprawowania nadzoru penitencjarnego zostały omówione z Dyrektorem Zakładu Karnego w G. J. Ś. (2) w dniu 18 kwietnia 2008 r. Stosownie do § 7 pkt 1 wyżej wymienionego rozporządzenia wyznaczam termin do 30 czerwca 2008 r. do poinformowania mnie o zakresie i sposobie wykonania zaleceń powizytacyjnych.

02 maja 2008r. Sporządził:

SSO Stanisław Guziejko

Przewodniczący Wydziału Karnego

Sądu Okręgowego w Łomży

/

/?